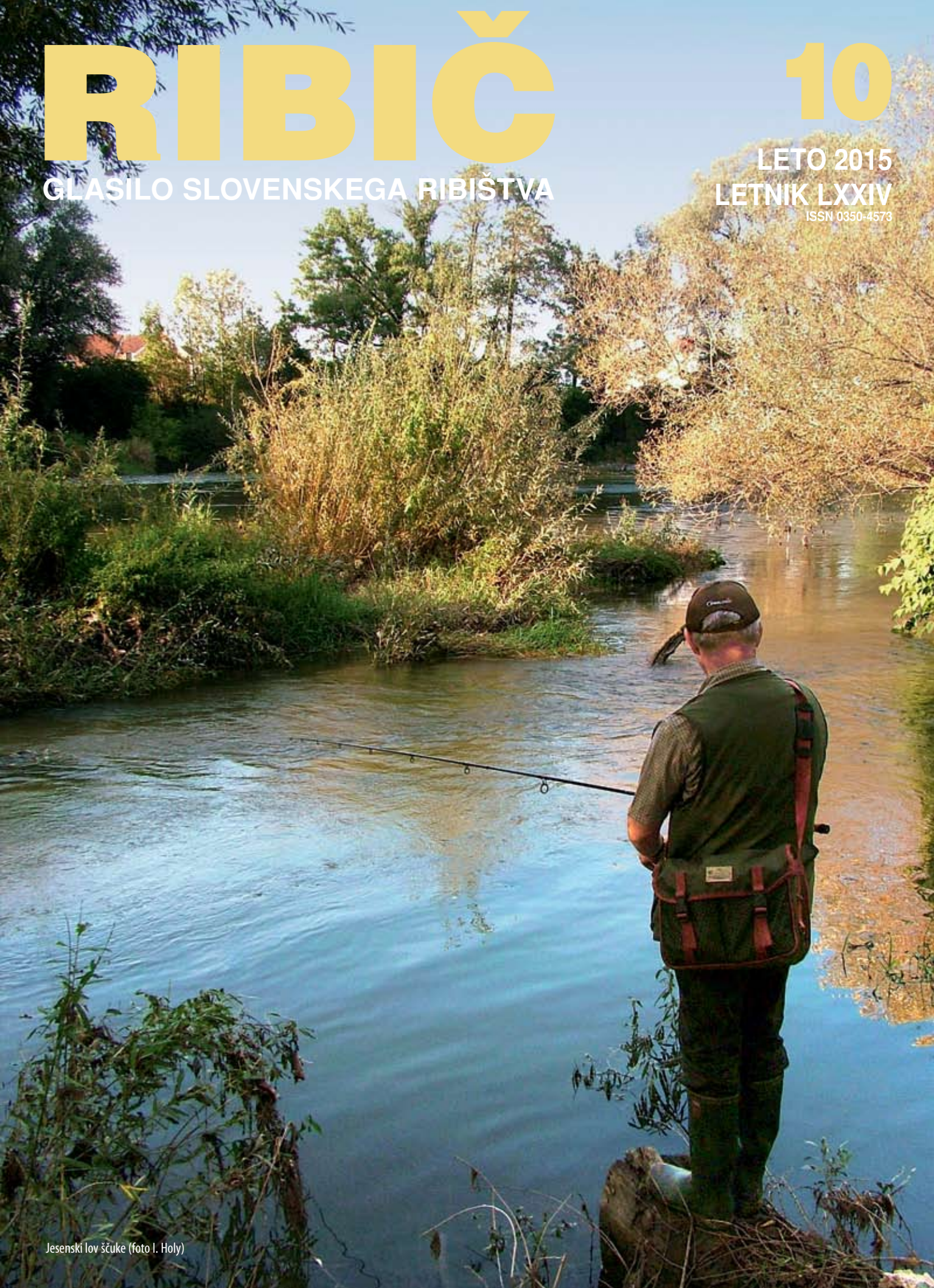

RIBIČ

10

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

LETO 2015
LETNIK LXXIV
ISSN 0350-4573

Rekordno velik orjaški sladkovodni bič

Letos 5. marca so športni ribiči v tajski reki Mekong ujeli rekordno veliko ribo, orjaškega sladkovodnega biča. O nenavadnem ulovu smo se pogovarjali z Rickom Humphreysom, poznavalcem ribolovnih razmer v JV Aziji in lastnikom agencije FishSiam.com. Bil je v ekipi, ki je ujela orjaka, zato pozna vse zanimive podrobnosti o ulovu in uporabljeni ribolovni opremi.

Od leta 2008, odkar deluje njegova agencija za vodenje ribičev, je na reko Mekong in okoliške revirje popeljal že na stotine ribičkih navdušencev, ki se v JV Azijo podajajo v želji po ulovu katere izmed tamkajšnjih velikih rib. Tropsko območje okoli Tajskega zaliva in Južnega Kitajskega morja slovi po različnih, za športni ribolov zanimivih ribjih vrstah, ki nemalokrat dosegajo orjaške velikosti. Med najbolj znanimi so arapajma, arovana, atlantski tarpon, som chaophraya, različni veliki krapi in orjaški sladkovodni bič. Slednji spada v biološki rod *Himantura* (angl. freshwater whipray ali giant stingray) in poseljuje območje JV Azije, njegov bližnji sorodnik, sladkovodni bič, pa je značilen za severno Avstralijo, vendar je manjši in v premeru telesa meri »le« dober meter.

Marčevskega tajskega velikana so ujeli na organiziranem ribiškem izletu z ekipo ameriškega naravovarstvenika Jeffa Corwina in ustvarjalci oddaje Ocean Mysteries televizijske hiše ABC. Lovili so v provinci Samut Singkran, ki je od glavnega mesta Bangkok oddaljena le dobre 1,5 ure vožnje.

Po nekaj urah ribolova so ribo ujeli z močno 130 lb Okumino palico za ribolov s tehniko »stand up«. Uporabili so »big game« kolesce Okuma Makaira, laks z

nosilnostjo 100 kg in manjšo živo vabo (ribo), ki so jo pritrdili na ločnike z zavito konico, velikosti 10/0, proizvajalca Owner. Prijemu, ki se je zgodil

na okoli šestnajstih metrih globine, so sledili številni siloviti pobegi. Med utrujanjem se je na ribiški palici izmenjevalo več članov posadke, ki so po dobri uri velikana le potegnili na suho, kjer so ga izmerili. Telo orjaškega sladkovodnega biča je tehtalo okoli 350 kg, v širino je merilo 240 cm, v dolžino (od glave do konca repa) pa kar 427 cm. Po fotografiranju so ga nepoškodovanega izpustili nazaj v reko Mekong.

Ujeta riba je trenutno rekord med ulovi sladkovodnih rib, ujetih z ribiško palico. Orjaški sladkovodni biči zrastejo sicer še precej večji. Z mrežami naj bi ujeli takšnega, ki naj bi tehtal neverjetnih 600 kg. Športnim ribičem prav gotovo ne bo zmanjkalo nadaljnjih izzivov.

Jure Ušeničnik

Boj z orjaškim sladkovodnim bičem iz tajske reke Mekong je trajal več kot eno uro. Ribiči so utrujanje opisali kot »noro izkušnja, polno adrenalina in silovitih pobegov«. Foto: Rick Humphreys (fishsiam.com).

IZBERITE SI NAJUSPEŠNEJŠI DAN ZA RIBOLOV

NA OSNOVI HERSCHLOVEGA VREMENSKEGA KLJUČA VAM SVETUJEMO NAJPRIMERNEJŠE DNI ZA USPEŠEN RIBOLOV:

2015	☾	●	☽	○																												
OKTOBER	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	
SALMONIDI	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
CIPRINIDI	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲
2015	☾	●	☽	○																												
NOVEMBER	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30		
SALMONIDI	●	●	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	
CIPRINIDI	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	

LEGENDA: SALMONIDI ● DOBER ULOV ● SREDNJI ULOV ○ SLAB ULOV CIPRINIDI ▲ DOBER ULOV ▲ SREDNJI ULOV △ SLAB ULOV

RIBIČ

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

Ribič je z odločbo Ministrstva za kulturo, št. 61510-42/2014/3, izdano 16. 5. 2014, vpisan v razvid medijev pod zaporedno številko 1880.

ISSN 0350-4573
UDK 632

Izdaja

Ribiška zveza Slovenije,
1001 Ljubljana, p. p. 2974.
Izjaha vsak prvi teden v mesecu, razen številki
1-2 in 7-8, ki so združene.

Uredništvo in uprava:
Tržaška cesta 134,
1000 Ljubljana.

Telefon:
uredništvo:
(01) 256 12 97
tajništvo:
(01) 256 12 94
041 738 849
telefaks:
(01) 256 12 95
www.ribiska-zveza.si

NASLOVI ELEKTRONSKE POŠTE
RIBIŠKE ZVEZE SLOVENIJE:
Ribiška zveza Slovenije
info.rzs@ribiska-zveza.si
sekretar RZS
sekretar.rzs@ribiska-zveza.si
tajništvo RZS
tajništvo.rzs@ribiska-zveza.si
računovodstvo RZS
racunovodstvo.rzs@ribiska-zveza.si
uredništvo glasila Ribič
glasiloribic.rzs@ribiska-zveza.si

Transakcijski račun:
02010-0017838266

UREDNIŠTVO:
odgovorni urednik:
Igor Holy

UREDNIŠKI ODBOR:
predsednik:
Jože Kuzma

Člani:
Miran Habe, Borut Jerše,
Robert Skrbinek, Jože Vrhunc

ČASOPISNI SVET:
predsednik:
dr. Tomo Korošec

Člana:
dr. Jože Ocvirk, dr. Božidar Voljč

Lektoriranje:
Marjetka Šivic

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost se
od glasila obračunava davek na dodano vrednost

Naklada: 11.100 izvodov

Priprava za tisk in tisk:
Tiskarna SCHWARZ PRINT, d. o. o.

Vsebina

ZANIMIVOSTI

- Rekordno velik orjaški sladkovodni bič**
Jure Ušeničnik 282
- Izberite si najuspešnejši dan za ribolov** 282

OHRANIMO NARAVO

- Vpliv sušnih pretokov na vodne organizme – ribe**
Milan Štraus 284

RIBIŠTVO

- Uporaba antimikrobnih pripravkov za zdravljenje
rib v intenzivni zreji in tveganje za zdravje ljudi**
Prof. dr. Vlasta Jenčič, dr. vet. med. 286

JUBILEJI

- »Da kaj krapov pripelješ, da bomo lovili«**
Boža Herek 288
- V RD Šempeter obeležili šest desetletij delovanja**
Benjamin Kanjir 289

IZ NAŠE PRETEKLOSTI

- Idrija – zibelka umetne vzreje**
Dr. Romana Erhatic Širnik 291

REPORTAŽE

- Velika punca iz jezera Etang 5**
Krištof Cuderman 292

ALI JIH POZNAMO

- Nazaj k ribiškim koreninam**
Jure Ušeničnik 295

ČUDOVITI RIBIŠKI DNEVI

- Plovnost zaželena!**
Lenart Levičar Bahtjari 298

SVETOVNA PRVENSTVA

- Najuspešnejši Čehi in Poljak, Slovenci tik pod
zmagovalnim odrom**
Blaž Močnik 301

Neurje ustavilo slovenske prvake

Jože Šmejc 302

MEDNARODNA TEKMOVANJA

- Pokal Alpe-Adria na Hrvaško, pokal glasila Ribič
v Radlje**
Igor Holy 303
- Zmagal je Davor Sambolec**
Jože Šmejc 303

RIBIČI PIŠEJO

- Vzorni predsednik**
Jože Šmejc 304
- Maraton Celje – Logarska dolina**
Sebastjan Klemenšek 305

SREČANJA

- Verjetno najstarejši ribiški car**
Ignac Habjanič 305
- Družinski krapolov in muharjenje za pokal RD Tržič**
Janko Troha 306

IZ RIBIŠKIH DRUŽIN

- Drugi tabor mladih ribičev**
Nejc Weiss 307

EN DAN Z RIBIČI

- Poletne ribiške prireditve**
Lenart Levičar Bahtjari 308

MUHARSKI KOTIČEK

- Na lipana v oktobru**
Nadica in Igor Stancev 312

NASVETI

- Dvignjena naveza**
Radek Filip 315

V SPOMIN

- Franc Polanc** 317

RIBIČI KUHAJO

- Jesenski ribji piknik**
Borut Jerše 318

KAPITALNI ULOVI

- 319

V posameznih prispevkih izražena stališča ne predstavljajo nujno tudi stališč uredništva.

Obvestilo dopisnikom Ribiča

Prosimo vse dopisnike, ki svoje prispevke pišete na osebnih računalnikih, da jih, če je le mogoče, pošiljate po e-pošti glasiloribic.rzs@ribiska-zveza.si, originalni izpis prispevka pa z običajno pošto na naslov uredništva. Na isti naslov lahko pošljete tudi disketo s prispevkom in priloženim izpisom.

Prispevke za glasilo Ribič je treba poslati uredništvu trideset (30) dni pred izidom, nujna obvestila pa dvajset (20) dni pred izidom.

Poslanih prispevkov ne vračamo, razen na avtorjevo željo. Izvirnike hranimo 15 dni od objave v glasilu. Po sklepu predsedstva RZS z dne 18. oktobra 2003 ne honoriramo:

- pisem bralcev,
- kapitalnih ulovov,
- obvestil,
- poročil o delu strokovnih delovnih teles RZS.

Nenaročene prispevke bomo objavljali skladno z razpoložljivim prostorom in njihovo aktualnostjo. Da bi se izognili neobjavam, občasnim dopisnikom svetujemo predhodni posvet z odgovornim urednikom, da bi zagotovili tematsko uravnoteženost vsebine Ribiča, skladno s programsko zasnovano.
Uredništvo

Vpliv sušnih pretokov na vodne organizme – ribe

V zadnjem desetletju smo imeli kar nekaj izrazito sušnih obdobij s posledico presušitve površinskih voda. Stroka pripisuje vzroke:

- globalnim klimatskim spremembam;
- hidromorfološkim spremembam zaradi zagotavljanja poplavne varnosti in erozijske zaščite urbaniziranega prostora;
- hidromelioracijam za širitev in izboljšanje kmetijskih površin;
- načrtovanim in nenačrtovanim odvzemu površinske ter podtalne vode za pitje, kopanje, namakanje kmetijskih površin, tehnološke procese.

Na globalne klimatske spremembe »lokalci« nimamo neposrednega vpliva. Izpostavil pa bi ostale vzroke našega nerazumnega početja s trajno posledico za vodne organizme:

- mrtvice tekočih vodnih teles in mokrišča so v daljših sušnih obdobjih izredno izpostavljeni, če nimajo dotoka površinske vode ali pa imajo povečan odtok skozi podtalje. Ti zagotovo presušijo in pogin prisotnih rib je neizbežen;

- hudourniški potoki imajo velik padec in hiter odtok padavinskih voda. Zaradi neugodnih življenjskih razmer z ribami, raki in drugimi vodnimi organizmi niso naseljeni ali pa se le-ti v njih selijo samo v času njihove vodnatosti. Ob presušitvi evidentiranih izgub ni;

- naravni meandrasti vodotoki v celoti nikoli ne presušijo. Presušijo plitke brzice z kamnito ali prodno sestavo tal. Ne presušijo pa globoki tolmuni, ki so običajno še močno poraščeni z gosto vegetacijo. Vanje se umaknejo ribe do padavin. Izgube so lahko do 20 % populacije (primerljivi škodni dogodki) zaradi pomanjkanja raztopljenega kisika in povečanega plenjenja ribojedih živali ali pa krivolova človeka;

- v celoti presušijo regulirani vodotoki »našega tipa«. Ti so običajno kvadratnega ali trapeznega profila, dimenzionirani za poplavne vode, in brežinami iz lomljenca ali betona. To so le še ravne struge za

hiter odtok voda, praviloma brez funkcionalnih hidrotehničnih objektov zadrževanja voda za bogatenje podtalja in preživetje vodnih organizmov. Brežine in krone brežin so brez drevja, to pa pospešuje segrevanje in izparevanje vode iz

Naravni vodotok ob največji suši ohranja z vodo povezano strugo in s tem zagotavlja pogoje preživetja vsem vodnim organizmom.

depresij gradbeno preoblikovanega dna. V takšnih vodotokih ribe, raki, piškurji, školjke, ... pogojev preživetja nimajo. Večje ribe se sicer z upadajočo vodo nagnosko umikajo in običajno postanejo plen ribojedih živali ter človeka, zarod in mladice pa poginejo v depresijah presušenega dna. Spremljanje teh pojavov, brez interventnega posega ribičev, lahko izkazujejo izgube celotne populacije.

Smrtnost vodnih organizmov se ob sušnih pretokih stopnjuje v naslednjih primerih:

- stalni ali občasni izpusti okolju nevarnih ter škodljivih snovi so pri majhni količini vode agresivnejši in hitreje delujoči;
- pri gradbenih posegih v območju stalne vode gostota plavajočih frakcij pri ribah prekoračuje zmognosti čiščenja škrg s sluzjo;

- gradbeni posegi na dnu korita pospešijo razkroj odkritih organskih delcev in s tem povečano porabo kisika, v naplavinah dna pa sproščanje strupenega žveplovodika;

- z obratovanjem hidroenergetskih in drugih vodnih objektov ter

Varstveno-gojitveni potok je po gradbenem posegu presušil in trajno izgubil prvotne prebivalce.

naprav presušijo korita med mestom odvzema in povratka vode;

- presušijo korita pod zadrževalniki (umetne akumulacije, ribniki, ...), ki so grajeni v osi vodotoka zaradi druge namenske rabe vode (rekreacija, turizem, vzreja rib, namakanje, ...), ker upravljavci ne upoštevajo dolžnosti bogatjenja sušnih pretokov osnovnega odvodnika;

- pod zaporedno razvrščenimi toplovodnimi ribniki, ribogojnicami, ... v osi vodotoka, katerih površina in prostornina je predimenzionirana na pretoke vodnega vira, ob sočasni povečani izgubi vode skozi podtalje in izparevanje;

- pod površinskimi in podtalnimi odvzemi pitne ter tehnološke vode;

- pod izlivi tehnološke vode s povečano temperaturo;

Stanje pretočnega profila korita vodotoka v območju Natura 2000 junija 2015. Koliko vodnih organizmov lahko preživi v njem danes in ob ekstremni suši?

Po gradbenem posegu je v dnu odstranjenega prodišča ostalo vode samo še za vzorec.

Presušitev reguliranega korita je bila usodna za zarod in mladice rib, večje ribe pa so s preventivnim odlovom preselili ribiči.

Rezultati namakanja so za kmetijstvo opazni, v potoku pa ni ostalo vode niti za vzorec in pogin rib je bil neizbežen.

- pod črpališči namakalne vode, če so ta neposredno na vodotoku, njihov odvzem pa časovno in količinsko ni usklajen s pretoki;

- pri stihijskih tatvinah vode s črpalnimi agregati, cisternami, ... za polnjenje plavalnih bazenov, namakanje kmetijskih površin, zalivanje travnih igrišč; ...

Stroka navaja, da je Slovenija bogata z vodo. Ali je res? Posledice za ribe in njihove habitate so v sušnih obdobjih hude. Izgube so iz suše v sušo večje in nujno bo sprejeti vsaj najcenejše omilitvene ukrepe:

- delna sanacija klasičnih regulacij z izgradnjo prelivnih stopenj s poglobljenimi podslapji in vgradnja kamnitih odbijačev, nameščenih v cik-cak obliki ter v sredinski osi vodotoka. Ob višjih pretokih bo lokalno povečana erozija dna in s tem ustvarjena sušna struga znotraj obstoječega profila korita;

- zasaditev golih reguliranih vodotokov z visokim rastlinjem za osenčenje strug in zmanjšanje pregrevanja ter izparevanja vode;

- ustavitev gradbenih del znotraj omočenega dela profila korita v času trajanja sušnih pretokov;

- kontrolirano spuščanje vode iz umetnih zadrževalnikov za bogatnje sušnih pretokov;

- gradnja namenskih zadrževalnikov na zemljiščih izven osi vodotoka in njihovo polnjenje v času visokih voda;

- selektivno izdajanje vodnih dovoljenj za odvzeme vode v količini, ki zagotavljajo preživetje celotne skupnosti vodnih organizmov posameznega vodotoka;

- predpisovanje mehanskih naprav za preprečevanje čezmernega odvzema vode in inšpekcijski nadzor imetnikov vodne pravice v času sušnih pretokov za zagotavljanje

ekološko sprejemljivega pretoka vzdolž celotnega vodnega telesa;

- redni inšpekcijski nadzor in ukrepanje zoper nekontroliranega odvzema vode ter nad izlivi okolju nevarnih in škodljivih snovi;

- pri novih investicijah: predpisovanje vseh varoval vodnih biotopov v strokovnih mnenjih Zavoda za ribištvo Slovenije.

Suša je v kmetijstvu, energetiki, turizmu, ... medijsko izpostavljena naravna katastrofa in jo država neposredno z odškodninami ali posredno z drugimi ukrepi nadomešča. Škoda na vodnih organizmih pa je za naše občestvo neopazna. Neopazna, če je slučajno ne zmoti smrad razpadajočih rib. In tu smo dobili svojo veljavo tudi ribiči. Ali se odzovemo s preventivnimi odlovi, ali pa smo zgolj pogrebniiki.

Milan Štraus

Na avtorjevo željo besedilo ni lektorirano.

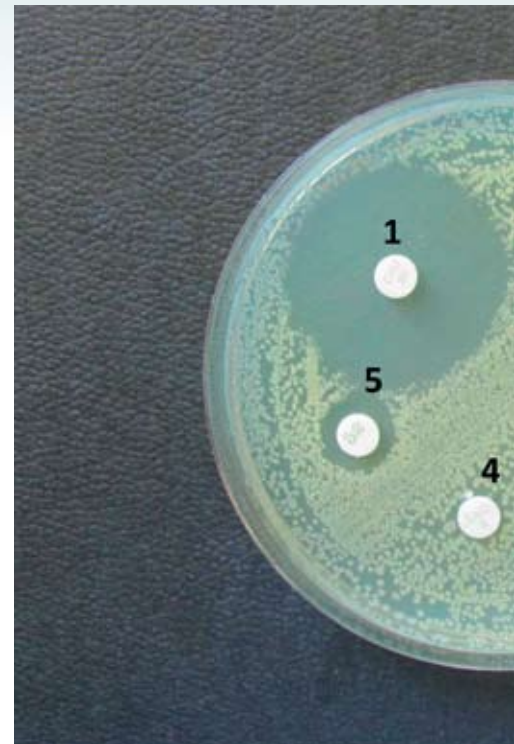
Uporaba antimikrobnih pripravkov za zdravljenje rib v intenzivni vzreji in tveganje za zdravje ljudi

V prispevku bomo obravnavali uporabo antibiotikov in drugih antimikrobnih pripravkov za zdravljenje bakterijskih bolezni rib, pojav odpornosti bakterij nanje in morebitne posledice uporabe teh pripravkov za zdravje ljudi.

Antibiotike uporabljamo za zdravljenje ljudi in živali že več kot petdeset let, zdaj pa je poleg antibiotikov v uporabi širok nabor snovi, ki imajo različne mehanizme antimikrobnega delovanja. Poleg uporabe v humani in veterinarski medicini se ponekod ti pripravki uporabljajo tudi v živinoreji kot pospeševalci rasti. Že kmalu po iznajdbi penicilina pa so ugotovili, da se na antibiotike zelo hitro lahko pojavi rezistenca (odpornost) bakterijskih povzročiteljev. Rezistenca je sposobnost mikroorganizmov, da postanejo neobčutljivi za delovanje antimikrobnih pripravkov. Zelo znan primer iz humane medicine je okužba z bakterijo *Staphylococcus aureus* (MRSA), ki je odporna proti mnogim antimikrobnim pripravkom in je zato velika težava v humani medicini. Rezistenca je postala pereča svetovna zdravstvena težava, ki jo je povzročila široka poraba antimikrobnih pripravkov v humani in veterinarski medicini. Pojav pogostejših in nevarnejših bakterijskih okužb ter neučinkovitost njihovega zdravljenja je lahko tudi resno tveganje za zdravje ljudi.

V intenzivni vzreji vodnih živali za zdravljenje bakterijskih okužb uporabljamo enake metode kot v veterinarski in humani medicini, uporaba antimikrobnih pripravkov pa prav tako vodi v pojav odpornih bakterij, ki ogrožajo ribe, druge vodne organizme in tudi okolje, saj niso več občutljive za antimikrobno zdravljenje. Pri zdravljenju rib se odpornost bakterij lahko pojavi še hitreje, saj rib ne zdravimo posamezno in je zato težko določiti natančne zdravilne odmerke antibiotikov. Najbolj običajen način zdravljenja rib z antimikrobnimi pripravki je, da jih dodajamo v hrano, ki jo ribe pojedjo, ali pa jih damo v vodo in v njej ribe kopamo. Zaradi takega načina so posledice za bakterije in okolje. Po drugi strani pa se lahko tudi odpadne vode iz vzrej kopenskih živali in življenjskega okolja ljudi stekajo v vodo, kjer živijo vodne živali. Taka situacija v kombinaciji z veliko gostoto rib, slabo kakovostjo vode ali obojega lahko vodi v še pogostejše okužbe, kar vpliva na še večjo uporabo antimikrobnih pripravkov, s čimer se selekcija bakterij na antimikrobne pripravke še povečuje.

Na splošno se bakterije pri ribah in druge bakterije v vodi ne razlikujejo od drugih bakterij, zato je njihov odziv na antimikrobne pripravke enak, prav tako pa so sposobne prenašati gene za odpornost. Očitno prekrivanje med različnimi zunanjimi okolji – v našem primeru prekrivanje ribogojstva s humanim okoljem – lahko povzroči, da se bakterije in njihovi geni za odpornost na zdravila med temi okolji izmenjujejo, kar lahko pomeni tveganje za zdravje ljudi. To je razmeroma manj znano, saj se zdravje ljudi v povezavi z uporabo antimikrobnih pripravkov v glavnem povezuje s kopenskimi farmskimi živalmi. Po podatkih svetovne zdravstvene organizacije WHO (World Health Organization) je od trinajstih antimikrobnih pripravkov, ki so po vsem svetu v uporabi za zdravljenje vodnih živali, za ljudi pomembnih pet, eden je zelo pomemben, sedem pa je celo kritičnih. Na omenjenem seznamu so sicer antimikrobni pripravki, ki jih pri vzreji vodnih živali uporabljajo po vsem svetu in je večina med njimi v ribogojstvu v Evropi prepovedana, so med njimi tudi taki, ki jih uporabljamo pri nas. Če na težavo pogledamo širše, je treba poudariti, da najintenzivnejša vzreja vodnih živali poteka v predelih sveta, kjer uporaba antimikrobnih pripravkov ni zadovoljivo nadzorovana in jih nemalokrat uporabljajo tudi za preprečevanje izbruhov bolezni, preden sploh nastanejo. Zakonodaja na tem področju je povsem urejena v glavnem v državah Severne Amerike in Evrope, kjer sta registracija in odobritev zdravil obvezni, zdravljenje pa poteka po navodilih in pod nadzorom veterinarjev. Žal ima še veliko držav na tem področju le skope predpise in zato izvaja le omejene aktivnosti. Uporaba antimikrobnih pripravkov – zlasti še, če je nenadzorovana – pa je tveganje za zdravje ljudi. Zaradi možnosti razvoja odpornosti bakterijskih povzročiteljev pri ribah in drugih bakterijah v vodi na antimikrobne pripravke se lahko ustvari rezervoar genov za odpornost, od koder se le-ti lahko prenesejo na bakterijske povzročitelje bolezni pri ljudeh. Znano je na primer širjenje gena odpornosti bakterij iz družine *Aeromonas* na *Echeri-*

Na fotografiji je primer testa občutljivosti preiskovane bakterije za antimikrobne pripravke. Na bakterijskem gojišču je vidna enakomerna rast bakterijskih kolonij in pet diskov (1 do 5), prepojenih z različnimi antibiotiki. Okrog diska z antibiotikom, za katerega so bakterije občutljive, nastane predel, kjer bakterije ne rastejo (inhibicijska cona). Obsežnost cone inhibicije je odvisna od občutljivosti bakterije za določeni antibiotik. V našem primeru je bakterija najbolj občutljiva za antibiotik številka 1, ki ga bomo tudi izbrali za zdravljenje ribje jate. Okrog antibiotikov 2, 3 in 5 so cone inhibicije manj obsežne, zato so ti antibiotiki za zdravljenje manj primerni. Okrog diska številka 4 pa sploh ni inhibicijske cone, kar pomeni, da so bakterije povsem neobčutljive za ta antibiotik in ga zato v nobenem primeru ne smemo izbrati za zdravljenje.

chii coli. To je posredno (horizontalno) širjenje antimikrobne rezistence iz vodnega okolja na ljudi. Nekatere skupine vodnih bakterij, na primer *Vibrio species*, lahko v posebnih primerih povzročijo obolenja tudi pri ljudeh. Poleg bakterij, ki imajo zoonotičen značaj (ki povzročajo bolezni pri živalih in ljudeh), so še druge bakterije, ki za ljudi postanejo škodljive, ko se jim zmanjša odpornost. Tak način širjenja je za razliko od prvega nepo-

sredno širjenje odpornosti mikroorganizmov na antimikrobne pripravke iz vodnega okolja na ljudi.

Posredni prenos antimikrobne rezistence s horizontalnim prenosom genov zaradi izpostavljenosti antimikrobnim pripravkom je znan v humani in veterinarski medicini, pa tudi v ribogojstvu. V ribogojstvi praksi v mnogih državah je dobro znana odpornost zelo pogoste in nevarne bakterije *Aeromonas salmonicida*, v kateri so ugotovili prenosljive

plazmide (večinoma krožne dvovijačne molekule DNK, sposobne samostojnega podvojevanja) za odpornost. Z raziskavami so dokazali, da se za rezistenco odgovorni plazmidi lahko prenašajo. V laboratorijskih razmerah (*in vitro*) so plazmide z različnimi geni za rezistenco iz ribjih bakterijskih povzročiteljev prenesli na bakterijske povzročitelje pri ljudeh. Možnost izmenjave genov za rezistenco so dokazali tudi z molekularnimi metodami. Kot smo že omenili, se odpornost bakterij na antimikrobne pripravke lahko širi tudi na neposreden način. To se zgodi takrat, ko se ljudje okužijo z bakterijami iz vodnega okolja in ker so odporne proti antimikrobnim pripravkom, se zdravljenje okužb lahko zaplete. Okužba ljudi s takimi bakterijami je bodisi s stikom z vodo ali ribami in drugimi vodnimi živalmi ali pa z zaužitjem proizvodov iz takih vzrej. Takih bakterijskih povzročiteljev je po svetu kar precej, na tem mestu pa bomo omenili tiste, za katere obstaja

zmerno tveganje tudi pri nas in smo jih v naših prispevkih že obravnavali: *Vibrio vulnificus*, *Aeromonas hydrophyla* in *Streptococcus iniae*. Posledica odpornosti na antimikrobne pripravke pri ljudeh je povečano število okužb in njihovi zapleti, zaradi katerih je zdravljenje oteženo. Včasih je potrebno celo zdravljenje v bolnišnici.

Poleg možnosti prenosa za antibiotike odpornih bakterij iz ribogojstva so tveganje za zdravje ljudi tudi morebitni ostanki antimikrobnih pripravkov v ribah in njihovih proizvodih, posledica česar so alergije, v skrajnem primeru tudi zastrupitve in sprememba črevesne mikroflore.

Najučinkovitejši način za preprečitev in nadzor nad pojavom in širjenjem odpornosti proti antibiotikom je, da zmanjšamo njihovo uporabo. V prvi vrsti pa je potreben pravni okvir, ki omogoča registracijo, odobritev in nadzor nad uporabo antimikrobnih pripravkov. Pomembno je, da je tehnologija vzreje že vnaprej skrbno načrtovana glede na zmogljivost objektov in so predvideni tudi ukrepi pri morebitnih izbruhih bolezni. Eden najučinkovitejših načinov preprečevanja bakterijskih bolezni je cepljenje. Na Norveškem se je z učinkovito strategijo cepljenja uporaba antimikrobnih pripravkov v ribogojstvu od leta 1987 do 2007 zmanjšala za 99 %. Drugi pomemben način preprečevanja tveganja za pojav bakterijske odpornosti je nadziranje in preverjanje delovanja antimikrobnih pripravkov v laboratoriju in pravočasno ugotavljanje pojava odpornosti posameznih antibiotikov na določene bakterijske povzročitelje ter njihova pravočasna izločitev.

Že leta 2000 so na Danskem spremljali učinkovitost antimikrobnih pripravkov na bakterijske povzročitelje v štirih ribogojnicah. Preskusili so 88 izolatov *Flavobacterium psychrophilum*, ki povzročajo sindrom zaroda šarenke (RTFS – rainbow trout fry syndrom), 134 izolatov bakterije *Yersinia ruckeri*, ki povzroča jersiniozo postrvi, imenovano tudi bolezen rdečih ust, in 313 izolatov bakterij iz skupine gibljivih bakterij *Aeromonas*, ki so predstavljali skupino pogojno patogenih bakterij. Najbolj vprašljiva je bila uporaba antimikrobnih pripravkov za zdravljenje sindroma zaroda šarenke (*Flavobacterium psychrophilum*), med tem ko so bili pri jersiniozi postrvi (*Yersinia ruckeri*) še razmeroma učinkoviti vsi, za ribe dovoljeni in dostopni antimikrobni pripravki. Statistično značilno odpornost so ugotovili tudi pri gibljivih bakterijah iz skupine *Aeromonas*. Okužbe s temi bakterijami so pri ribah zelo pogoste in povzročajo velike biološke izgube

in ekonomsko škodo. V Bolgariji so v sodelovanju z enim najbolj priznanih znanstvenikov na področju bakteriologije rib prof. Brianom Austinom iz Heriot - Watt University na Škotskem opravili obsežno študijo odpornosti bakterije *Aeromonas hydrophila* proti antimikrobnim pripravkom. Preskusili so trinajst izolatov iz Bolgarije in dvanajst iz zbirke Heriot - Watt Univeristy, pridobljenih iz šarenk v Franciji, Italiji, na Švedskem, Danskem, Španiji, v Škotski in Angliji. Vseh petindvajset preiskovanih izolatov je bilo odpornih proti kar šestim različnim antibiotikom.

Da bi se izognili uporabi antimikrobnih pripravkov, proti katerim so bakterijski povzročitelji odporni (resistentni) ali pomanjkljivo občutljivi, v klinični praksi pred vsakem zdravljenjem rib opravimo gojiščno bakteriološko preiskavo in ob tem tudi test občutljivosti za različne antibiotike, ki so za ribe preskušeni in registrirani ter imajo dovoljenje za uporabo. Za zdravljenje rib potem izberemo najučinkovitejši antibiotik. Uspešnost zdravljenja ves čas spremljamo, saj se lahko zgodi, da učinkovitost antibiotika v ribogojnici ni taka, kot je bila v laboratorijskih razmerah. Da se izognemo ostankom antimikrobnih pripravkov v ribjem mesu in proizvodih pri zdravljenju, upoštevamo karenco (čas, ko rib ne smemo uživati), ki je za vse za ribe registrirane antimikrobne pripravke določena in je izražena v dnevni stopinjah (°D) – enoti, ki jo uporabljamo za izražanje časa valjenja iker in je torej odvisna od temperature vode. Povsod, kjer je to mogoče, pa ribe pred bakterijskimi okužbami vnaprej zaščitimo s cepljenjem.

Prof. dr. Vlasta Jenčič, dr. vet. med.
Inštitut za zdravstveno varstvo in
gojitev divjih živali, rib in čebel,
Veterinarska fakulteta
Univerze v Ljubljani
vlasta.jencic@vf.uni-lj.si

Literatura

- Heuer, OE, Kruse, H., Grave, K., Collignon, P., Karunasager, I., Angulo, FJ. (2009). Human Health Consequences of Use of Antimicrobial Agents in Aquaculture. *Clinical Infectious Diseases* 49: 1248–1253.
- Orozova, P., Chikova, C., Najdenski, H. (2010). *Bulgarian Journal of Agricultural Science* 16: 376–386.
- Schmidt, AS, Bruun, MS, Dalsgaard, I., Pedersen, K., Larsen, JL. (2000). Occurrence of Antimicrobial Resistance in Fish-Pathogenic and Environmental Bacteria Associated with Four Danish Rainbow Trout Farms. *Applied and Environmental Microbiology* 66: 4908–4915.
- Cabello FC. (2006). Heavy use of prophylactic antibiotics in aquaculture: a growing problem for human and animal health and for environment. *Environmental Microbiology* 8: 1137–11

»Da kaj krapov pripelješ, da bomo lovili«

Če bi iskali recept za dolgo in uspešno življenje nekega društva, zlasti ribiške družine, bi bil dokaj enostaven: ducat, dva ali trije pridnih zavzetih ribičev, ki jim ni le do posedanja ob vodi, kar je sicer najlepše. Toda društvo prinaša še druga, manj simpatična opravila, marsikdaj pa je treba poprijeti za kakšno zidarsko orodje, pa za čopič, metlo, da ne omenjamo sitnih uradniških opravil, ki jih je vse več. Enemu ali dvema in tudi več v družini taka opravila jemljejo veliko ur dela. Pa seveda: treba je pokositi okolico ribiškega doma, pa očistiti ribnik ali na hitro zbrati ekipo in opraviti kakšen izlov, ko kak nepridiprav spusti v potok ali reko snov, ki je nevarna za ves živi svet . . .

Z vsem tem in še številnimi podobnimi rečmi se ukvarjajo tudi laški ribiči, ki so v septembru zaokrožili svojih okroglih šestdeset let.

Osrednje slavje so pripravili prvo septembrsko nedeljo pri svojem ribiškem domu na Marofu. Tam se je zbral ves, z ribičjo povezan svet od blizu in daleč, tako predsednik RZS, dr. Miroslav Žaberl, pa predstavnika pobratenih društev iz sosednje Hrvaške, Đuro Jančić iz ŠRD Ludbreg, Slavko Maister iz ŠRD Novi Marof, ter Stane Poznič iz pobratene RD Zagorje. Prireditev je večče krmaril Marko Koračin, nekdanji sekretar RZS. Slavljenca so obiskali tudi predstavniki sosednjih RD in s celjske zveze ribiških družin, pa seveda podporniki tega društva in njegove dejavnosti ter člani, ki so tej organizaciji zvesti že desetletja. Vsem tistim, ki so družini naredili kaj dobrega, jim pomagali, so se zahvalili s priznanji, ki so jih na slovesnosti podelili zelo veliko. Kar šestinsedemdesetim posameznikom in organizacijam ter podjetjem so se zahvalili s priznanji, svoja priznanja pa so podelili še enaintridesetim posameznikom, med njimi tudi soprogam, ki jim pri vsakem večjem delu priskočijo na pomoč. Tudi tokrat so skrbele, da gostje niso omagali od žeje in lakote. No, boljše polovice imajo do svojih mož, zavzetih ribičev, veliko razumevanja ne le ko posedajo ob vodi, pač pa tudi, ko se ukvarjajo s številnimi drugimi rečmi, da društvo deluje nemoteno.

Ni manjkalo besed, kaj je družina doživela. »Več kot dve desetletji se je narava dušila pod težo onesnaževanja voda; namesto da bi reke postale biseri, polne življenja, so postale kloake, ki so mrtve tekle mimo nas. Tudi Sa-

Antun Bačić, predsednik RD Laško

vinja ni bila izjema,« je poudaril slavnostni govornik, zdajšnji prvi mož RD Laško, Antun Bačić, in nadaljeval: »Kasneje smo dokaj dobro zaostri kriterije okoljske zakonodaje in stanje voda se izboljšuje. A kljub temu prihaja do hudourniških nalivov, poplav, pregrevanja ozračja; še vedno je vprašljivo ravnovesje med ribami in ribojedimi pticami. Ker ribiči znamo stopiti skupaj, smo opozarjali našo krovno organizacijo in jo bomo tudi vnaprej na vse probleme in neskladja, ki jih opažamo.«

Bačić je ob jubileju RD sprejemal čestitke od blizu in daleč, še posebno prisrčna pa je bila

Slavko Maister, predsednik ŠRD Novi Marof, ki je pobrateno z RD Laško.

zahvala ribiških tovarišev gospodarju Vladu Saviću. Obema je priložnostna darila izročil najstarejši med njimi, dolgoletni član Martin Podbreznik, ki je predsedniku še povedal: »Da kaj krapov pripelješ, da bomo lovili in uživali sadove svojega vložnega truda v ta naš lepi Marof, kot ga imamo danes.«

Takšna obletnica je tudi priložnost za podelitev priznanj krovne organizacije; takih so podelili devetintrideset. Tudi predstavniki lokalne oblasti z županom so bili prisotni. Laški župan Franc Zdošek je ribičem zaželel složno delo in sodelovanje ter zaželel, da bi

Dobitniki priznanj Ribiške zveze Slovenije iz vrst Ribiške družine Laško

Šopek boljših polovic laških ribičev, žene, ki svojim možem, zavzetim ribičem, vedno stojijo ob strani.

Najstarejši član RD Laško Tine Podbreznik je predsedniku Antunu Bačiču in gospodarju Vladu Saviću izročil priložnostno nagrado ob jubileju kot zahvalo za njuno delo; predsedniku je ob tem še rekel: »Da kaj krapov pripelješ, da bomo lovili in uživali sadove svojega vloženega truda v ta naš lep Marof, kot ga imamo danes.«

RD Laško je začela delovati 16. oktobra 1955, kot je zapisal kronist, ko je bil ustanovni zbor RD. Sicer pa je bilo ribištvo v porečju Savinje organizirano že v stari Avstriji, sedež je bil v Celju, vodstvo pa nemško. Prvi ribiški dokument v slovenskem jeziku je bil zapisnik Občnega zbora Ribarskega društva v Celju, ki ima datum 15. maj 1922. Ribičija, tista uradna, organizirana v društvu, je bila takrat domena premožnejših; z laškega območja so bili v upravnem odboru nadučitelj, sodnik in davčni uradnik. Že takrat so se ukvarjali z vzrejo rib, varstveno dobo in najmanjšo lovno mero pri posameznih vrstah rib.

Po drugi svetovni vojni so sprva delovali pod okriljem celjske ribiške družine, ki pa je postala prevelika in padla je odločitev o ustanovitvi okoliških ribiških družin. Laški ribiči so šli na svoje sredi petdesetih let. Po začetniških težavah, ko so se ukvarjali z oblikovanjem družine, so zgradili ribiški dom na Marofu, kjer je tudi potekala tokratna slovesnost, pa ribogojnico nekaj kilometrov stran (v Lokavškem potoku). V zadnjih letih so si uredili pisarniške prostore v pritličju stavbe, kjer imajo sedež društva, tako da tudi tisti ribiči, ki težko hodijo, lahko pridejo v društvene prostore in tam razdirajo številne ribiške dileme.

skoraj lahko že lahko pogledali, kako veliki so sulci, ki so jih pred nekaj leti spustili v Savinjo sredi mesta, ki mu županuje.

Prvi mož laških ribičev, Antun Bačič, v tej vlogi je ponovno od lani, je dvanajsti predsednik po vrsti, če bi šteli obraze, pa enajsti. Kot se spominja, je v družino prišel že kot mlad fant. Že takrat je bil za ribištvo zelo zavzet, vendar ga ni zanimal toliko ribolov sam po sebi, pač pa zlasti vzreja rib. Predvsem pa ga je takrat vodila želja, da bi ribam omogočili čim bolj zdravo okolje; njegova pot je šla od ribiča do čuvaja, več let je bil gospodar ribiške družine in nato pet let predsednik, podobno kot je zadnje leto.

Če ga kdo vpraša, v kakšni kondiciji je RD Laško dandanes, razloži, da so dolgove, ki so jih pestili v minulih letih, zvečine poplačali. »Ostane nam še, da dobro sodelujemo med seboj, se družimo in delamo uspešno na vseh področjih,« je povedal.

Med številnimi gosti so bili na slavu tudi predsedniki treh RD, s katerimi je pobratena RD Laško. Eden od njih, Slavko Maister (Športsko ribolovno društvo Novi Marof), ima lepe spomine na začetke sodelovanja z RZS konec osemdesetih let prejšnjega stoletja, ko je bil predsednik hrvaške ribiške krovne organizacije in so začeli sodelovati. Še posebno pa mu je drag spomin na svetovno ribniško prvenstvo leta 1991 v Szegeđu na Madžarskem, ko sta zaradi njegovih uspešnih pogajanj v mednarodni ribiški federaciji slovenska in hrvaška ribiška reprezentanca prvič nastopili vsaka pod svojo zastavo. »Kasneje smo začeli sodelovati z vsemi obmejnimi in še nekaterimi drugimi društvi, še posebej pristrčno pa je sodelovanje z RD Laško, s katero smo pred štirimi leti podpisali listino o prijateljstvu, skupaj z RD Zagorje in ŠRD iz hrvaškega Ludbrega.« Če je vprašan, kako se gledajo ribiči z obeh strani meje, ker sta si slovenska in hrvaška politika v zadnjem času nekoliko v laseh, zamahne z roko, češ: »Našega sodelovanja trenutna politična neskladja ne zanimajo, nam gre za čiste vode, ribe in druženje ob ribolovu.«

In kaj želi slavljenci? »Verjamem, da ima RD Laško takšne temelje, da se ne more zgoditi, da bi to društvo ne bilo dejavno. Želim pa si, da bi še naprej lepo sodelovali in pomagali drug drugemu,« je povedal Slavko Maister.

Boža Herek

V RD Šempeter obeležili šest desetletij delovanja

Člani RD Šempeter, ki ji predseduje Zdenko Mak, so se na prvo septembrsko soboto v lepem številu zbrali v svojem ribiškem domu ob ribnikih v Preserjah. Tisti dan so se jim pridružili mnogi gostje, med njimi tudi predsednik Ribiške zveze Slovenije Miroslav Žaberl, saj so praznovali šestdesetletnico delovanja družine.

Aktivnosti v Preserjah so potekale od ranega jutra. Zbrani ob jezeru so najprej pozdravili tekače, ki so mimo njih tekli v okviru tradicionalnega ultramaratona Celje–Logarska dolina. Ob osmih so začeli tekmovanje v lovu rib s plovcem. Kljub kislemu deževnemu vremenu se ga je udeležilo trinideset ribičev od blizu in daleč. Prijemi so bili pogosti in dobri, sodelujoči ribiči pa so dokazali, da jim dež ne pride do živega, čeprav bi se raje družili v lepšem vremenu. Člani tekmovalne komisije so pridno tehtali ulov, ribe pa so po tehtanju zaplavale nazaj v kalno domovanje.

Osrednja slovesnost je bila zaradi dežja z zunanjega prizorišča prestavljena v notranje prostore ribiškega doma. Zbrano je v uvodu pozdravil in nagovoril gostitelj dogodka Zdenko Mak. Pozdravil je mnoge goste, predstavnik lokalne skupnosti, občinskih društev, sosednjih in pobratenih ribiških družin. Na kratko je opisal delovanje družine, spregovoril o težavah, s katerimi se srečujejo ribiči, in prehojeni poti. Družina je bila ustanovljena leta 1955, po reorganizaciji Ribiškega društva Celje, njeno delovanje pa je bilo opredeljeno za območje takratne občine Žalec. Občinski ljudski odbor Žalec je decembra 1959 družini še formalno dodelil v upravljanje Šempetrski ribiški okoliš, ki se v zgodovini po obsegu ni bistveno spreminjal in zajema Savinjo od Letuškega do mostu v Petrovčah s pritoki, razen Pake, ter Ložnico do mostu v Arji vasi. Družina trenutno šteje 178 polnoletnih članov in osem mladincev. Z izgradnjo ribnikov in prvega ribiškega doma v letih ▶

Zdenko Mak, predsednik RD Šempeter, Peter Solar s prejeto plaketo RZS in dr. Miroslav Žaberl, predsednik RZS

1975/1976 in prizidka v letu 1982 je ribiška družina vse številnejšemu članstvu omogočila ribolov tudi v času, ko ni mogoč v odprtih vodah. Dolgoletne ideje in želje po večjem ribiškem domu so začeli uresničevati leta 1999, ko so pridobili vsa soglasja ter jamstvo DARS-a in drugih izvajalcev, ki so sodelovali pri gradnji avtoce-

bimo vsaj za kratek čas,« je zaključil Mak. Nato je besedo predal predsedniku zveze Miroslavu Žaberlu, ki je med drugim dejal: »Ribiči vedo, da je človek s svojimi nespametnimi vedenji največji sovražnik narave, okolja, voda in pa tistega, kar je nam ribičem najsvetejše: rib. Kormoran in druge ribojede ptice prav tako povzročajo

določenih primerih naliti čistega vina o določenih etičnih vprašanjih, kot so npr. tako imenovane »keš« tekme in ali je res smelo, primerno in etično loviti ribe, ki se nagnetejo pozimi v jatah in se skrivajo pod mostovi. Pa še kaj bi se našlo. Vendar nisem črnogled. Tudi mi ribiči smo optimisti. Pomislimo, kaj bi bilo, kakšne bi bile naše vode, če ne bi bilo nas in naših predhodnikov, ki so vzorno skrbeli za vode, naravo in okolje. Šempetrski ribiči imate kaj pokazati. Najverjetneje imate enega izmed največjih in najlepših ribiških domov v Sloveniji. Imate lepo urejene ribnike, vzorno skrbite za svoje vodotoke. Ob tej priliki vam iskreno čestitam, se zahvaljujem vašim predhodnikom, sedanjemu vodstvu in vsem, ki ste delovni z željo, da bi še naprej prispevali k dobroti slovenskih voda in rib.« Po koncu nagovora je Žaberl Maku izročil jubilejno listino RZS.

Dr. Miroslav Žaberl je Zdenku Maku ob visokem jubileju RD Šempeter izročil jubilejno listino RZS.

Zmagovalci prijateljskega tekmovanja v LRP (z leve): Anton Podplatnik (2. mesto). Rajko Košenina (1. mesto) in Rok Verdenik (3. mesto)

Sledile so podelitve najboljšim na dopoldanski tekmi v lovu rib s plovcem. Pokal za tretje mesto je prejel Branko Verdenik, za drugo Anton Podplatnik, slabih trinajst kilogramov ulova pa so natehtali najboljšemu Rajku Košenini.

Jubileji so tudi primerna priložnost za zahvalo dolgoletnim in prizadevnim članom. Zahvalno listino je prejel en mladi ribič, en član za trideset let in trije za štirideset let delovanja. Znak za ribiške zasluge je prejelo trinajst članov. Podelili so en red za ribiške zasluge III. stopnje, red II. stopnje so prejeli štirje, red I. stopnje pa sedem članov družine. Plaketo Ribiške zveze Slovenije, ki jo podelijo članu za najmanj 25-letno aktivno delo na področju sladkovodnega ribištva – od tega mora biti vsaj dve mandatni dobi član območnega povezovanja ribiške zveze ali njenih delovnih teles – je prejel Peter Solar, ki je ob tem, da je član RD Šempeter, tudi predsednik ZRD Celje.

Za kulturni program prireditve so poskrbeli člani kvarteta Lastovka s Polzele ter Cvetka Videc in Srečko Centrih, člana KUD Zarja Trnovlje, ki sta odigrala skeč iz predstave Toneta Partljiča Ščuka, da te kap.

Po končani slovesnosti so se udeleženci zbrali pred ribiškim domom, kjer so postavili klopotec. Slednjega so jim ob jubileju podarili člani bratranenih ribiških družin s Ptuja in Dornave, ki so skupaj s klopotcem prinesli tudi sod žlahtne kapljice, s katero so poplaskali suha grla.

Besedilo in fotografije: Benjamin Kanjir

Predstavniki pobratene ribiške družine Ptuj in njihove enote Dornava so šempetrskim ribičem ob jubileju skupaj s sodom vina podarili tudi klopotec.

ste na njihovem porečju, da jim bodo povrnili povzročeno škodo, zlasti na potokih Bolska in Motnišnica, vendar v materialni obliki. Leta 2000 so zato začeli z gradnjo novega. Ribiški dom je konec leta 2002 dobil novo podobo, v začetku leta 2003 pa še uporabno dovoljenje. »V zadnjem času smo pričeli globokim, nekontroliranim posegom v vodotoke, poglobitvam strug, regulacijam in posekom obvodnega rastja. Vse to ima negativen vpliv na ribji življenjski cikel. Problemov je iz dneva v dan več, vendar nanje ob takem jubileju poza-

škodo, ribiči pa kot tretjo nadlogo vidimo onesnaževalce voda, ki nam odganjajo predvsem domorodne ribje vrste. Izginja potočna postrv, izginja platnica, zaradi pregrad hidroelektrarn pogrešamo donavsko podust. Vendar tudi mi sami nismo brez napak. Vedno manj nas je. Trenutno je v Sloveniji v ribiških družinah registriranih 11.400 ribičev. Pa tudi vedno starejši smo. Povprečna starost slovenskega ribiča je več kot petdeset let. In le peščica nas je delovnih. Včasih smo celo prepirljivi. Tudi mi ribiči si bomo morali v

Idrija – zibelka umetne vzreje

Ko brskamo v zapisih o začetkih ribogojne dejavnosti pri nas, vedno zasledimo le podatek, da je bil prvi, ki mu je uspelo osmukati ike potočne postrvi in iz njih uspešno izvaliti ribji zarod, profesor Ivan Franke. Nekateri podatki dokazujejo drugače. Na podlagi resda skromnih zapisov lahko sklepamo, da se je umetna vzreja rib na Kranjskem začela že nekaj let prej in potekala nepretrgoma vse do prve svetovne vojne.

Kot je zapisano v Kmetijskih in rokodelskih novicah leta 1878, je bil gozd v okolici Idrije cesarski, skozenj pa je tekla reka Idrija, v kateri je ribiška pravica pripadala državi. Ker »družba« (konzorcij), ki je imela od leta 1871 v naje-mu ribiško pravico v Idriji, ob podaljšanju pogodbe (verjetno leta 1876) ni hotela izpolniti zahtev kmetijskega ministrstva o obveznem vlaganju ribjega naraščaja (vsako leto bi morali v Idriji zaploditi najmanj 2.000 postrvi), je ribiška pravica ostala v državni lasti. Kmetijsko ministrstvo je zato zadložilo cesarsko-kraljevega gozdarskega oskrbnika Ad. Šalašeka, naj upravlja z navedeno vodo ter začne z *umetno rejo rib*. Tako je Šalašek že novembra 1876 v *Fürstovem rovtu* pri Idriji uredil prvo vališče (*ribjo valilnico*). V prvi sezoni mu je uspelo izvaliti 5.730 zarodnic potočnih postrvi, ki jih je vložil v Idrijo. Vemo, da je 3.000 postrvjih iker nabavil v ribogojnem zavodu v Salzburgu, preostale pa je po vsej verjetnosti osmukal sam, kar potrjuje tudi Šalašekovo poročilo o stroških. Omenja stroške za izdelavo vališča, nakup postrvjih iker in plačilo za *ribjo lov za potrebe umetne oplodnje*. Vse to ga je stalo 130 goldinarjev. Šalašek je izračunal, da bo čez najmanj štiri leta vsaj polovica (2.685) rib godna za prodajo, za odrasle ribe pa bi lahko iztržil 329 goldinarjev, kar bi mu več kot podvojilo vloženi denar.

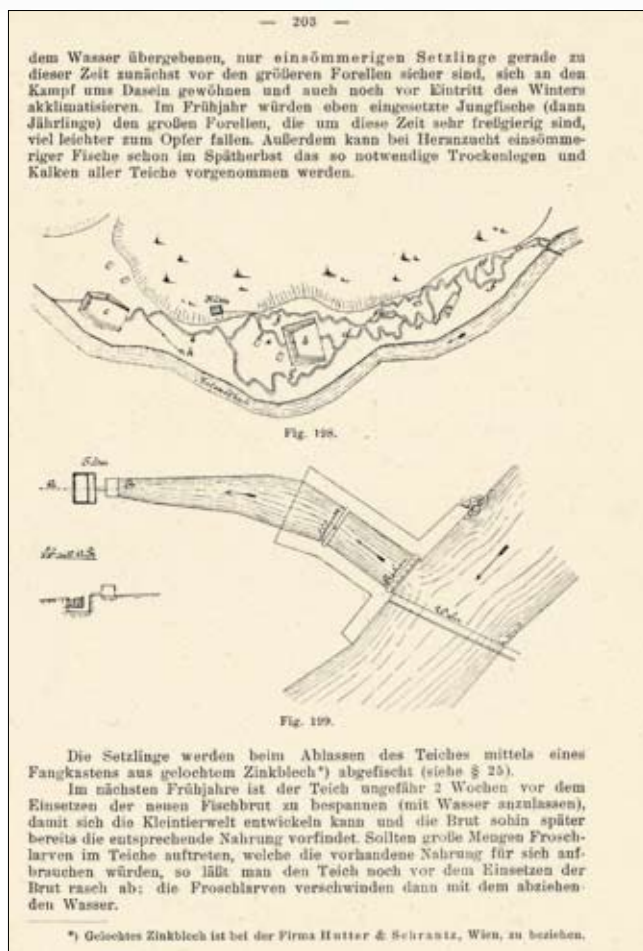
Naslednje podatke o ribogojni dejavnosti na Idrijskem najdemo v letnih poročilih Ribarskega društva v Kranjsko, vendar zaenkrat nimamo podatkov, ne vemo pa tudi za lokacijo vališča. Iz poročila c. kr. Gozdne uprave idrijskega rudnika, podanega na občnem zboru Ribarskega društva za Kranjsko v začetku leta 1882 je podatek, da je v Idriji višji gozdar, gospod Josef Perndanner v sezoni 1880/1881 v Kustojevih valilnikih izvalil 18.000 ribic. Kot so poročali, je ribice delno izvalil iz kupljenih oplojenih iker, delno pa iz iker, ki jih je osmukal sam,

matične ribe pa nalovil v domačih vodah (verjetno domorodne soške postrvi). Februarja 1884 so po poročilu gozdne uprave v Idriji vzgojili že 50.000 mladih ribic. Nekoliko manjše število navajajo za leto

ribnikov in jarkov, ki so bili povezani tako, da si je vloženi postrvi zarod lahko prosto poiskal svoj življenjski prostor. Malenski potok so zajezili, zajezitev pa je bila narejena iz dveh brun, zasid-ranih v bregova ter pritrjenih na obeh straneh s suhim zidom in piloti. Od tam je bila voda usmerjena v napajalno strugo, lovne grablje pa so zadrževale prod in grobo nesnago. Nekoliko nižje sta bila zapornica in podaljšek struge z nameščenimi grobimi skalami, ki naj bi zadrževale nadaljnjo morebitno nesnago, preden bi voda pritekla v prodni čistilnik. Vzrej-ni jarki med ribniki so bili večkrat pregrajeni z deskami, kar je ustvarjalo majhne tolmune. Površina ribnikov je obsegala 290 m², površina približno 60 cm širokih jarkov pa 280 m². Celotni objekt je imel torej 570 m² vodne površine in je ob ekstenzivni vzreji dajal od okoli 4000 kosov vložene postrvje zaroda približno 1500 enolet-nih mladice, kar je pomenilo 37,5 % vzrejnega uspeha. Vendar je bilo na 1 m² vzrejne vodne površine vloženo le sedem kosov zaroda. Učbenik oziroma zanimivo poglavje o ribištvu na Idrijskem je leta 1976 v Ribiču predstavil gos-pod Dušan Kofol.

Po podatkih Ribiške družine Idrija so bile ribogoj-nice oziroma ribogojne naprave med prvo svetovno vojno zapuščene in uničene.

Dr. Romana Erhatic Širnik

Ribogojne naprave ob Malenskem potoku pri Idriji, Lehrbuch der Forstwirtschaft für Waldbau-und Försterschulen, str. 208

1889 (21.000). Mlade ribice oziroma ribji zarod so vlagali v Idrijo in pritoke.

Za naslednja leta najdemo nekatere podatke o gojitvi rib na Idrijskem v avstrijskem učbeniku gozdarstva (Lehrbuch der Forstwirtschaft für Waldbau-und Försterschulen). V knjigi, v kateri je posebno poglavje namenjeno ribištvu, avtorja med drugim opisujeta tudi ribogojne naprave ob Malenskem potoku pri Idriji. Naprave so bile zgrajene na zemljišču z močnim padcem v kombinaciji vzrejnih

Viri:

Anon. 1878. O umetni Idrijski ribji reji. *Kmetijske in rokodelske novice*, št. 17 (24. april 1878).

Anon. Ribiška družina Idrija. Pogled v preteklost. [www. http://rd-idrija.si/wordpress/sl/](http://rd-idrija.si/wordpress/sl/)

Kafol D. 1976. Prispevek k zgodovini razvoja sladkovodnega ribištva v Sloveniji. Ribič, str. 171.

Eckert, F. in Lorenz, H., 1920. Lehrbuch der Forstwirtschaft.

DVA SVETOVNA IN OSEBNI REKORD

Velika punca iz jezera Etang 5

Teden ribolova z mojim prijateljem Emirjem Carom na jezeru Etang 5 v Franciji je bil sanjski. Uspelo mi je ujeti nov osebni rekord in izboljšati dva moja dosedanja svetovna rekorda.

Lac du Der

V juniju sva se z dobrim prijateljem Emirjem odpravila na štirinajstdnevni ribolov na jezero Lac du Der v Franciji. Že kot otrok sem

septembra, ko začnejo spuščati vodo in se tako poveča obrežni pas. Čuvaju sva razložila, da si bova ribolovno mesto uredila vsaj toliko, da bova lahko postavila en šotor. Dejal je, da ni težav, če sva

utrujala ribo, sva najprej mislila na komarje, šele potem nanjo. Odločila sva se, da je móre dovolj. Čeprav sva se že srečala z nemogočim, si nisva predstavljala, da je mogoče kaj

Emir in 18,5 kg težak usnjar iz Lac du Der

Najino ribolovno mesto na jezeru Etang 5

gledal fotografije s tega jezera ter gledal Emirjeve videoposnetke, ko je tam odlično lovil konec devetdesetih let. Sedaj so razmere na omenjenem jezeru nekoliko drugačne: rib je občutno manj, so pa večje, kot so bile takrat.

Moram reči, da na tem ribolovu nisva imela sreče. Najprej sva lovila na ribolovnih mestih številka 12 in 13. V štirih dneh sva ujela kar šest somov, od katerih sta bila dva težja od 40 kg, dva velika pa sva izgubila. Poleg njih je Emir ujel štiri krape do 16 kg. Ker sva ocenila, da s tako velikimi somi na najinem ribolovnem mestu ni pričakovati boljšega ribolova, sva sklenila, da se bova s čuvajem poskusila dogovoriti za zamenjavo. Želela sva na mesto številka 7. To mesto je sicer v tem letnem času zaprto, ker ni dovolj primerne prostora za namestitvev. Odprejo ga se šele

pripravljena malo potrpeti. Morala sva očistiti nekaj grmovja, trnja in trave, da sva si nekako naredila prostor za šotor. Upala sva, da bo trud poplačan. Žal sva kmalu ugotovila, da so tod razmere s komarji še veliko bolj nevzdržne, kot so bile na prvem mestu. Za piko na i pa sva že prvo noč ujela tri some, od tega dva več kot 35 kg. Malo je razpoloženje izboljšal lep star usnjar, težak 18,5 kg, ki ga je ujel Emir.

Ko sva že mislila, da sva doživela že vse hudo, so naju drugi dan komarji dobesedno uničili. Sredi dneva jih je bilo povsod vse polno. Celo 150 metrov od obale jih je bilo toliko, da nisva mogla niti nastaviti palic, ne da bi se jih neprestano otepala. Ko sva preštela pike zgolj po nogah, sva jih imela oba več kot sto. Kot nalašč sva ujela čez noč še dva soma in najino potrpeljenje je bilo pri koncu. Ko sva

takega. Mislila sva že, da bova odšla predčasno domov, ko je Emir prejel sporočilo.

Etang 5

Na povabilo menedžerja jezera Etang 5 Julienu Moisanu sva z Emirjem odšla naprej na enotedenski ribolov na to čudovito jezero, ki je v kraju Pontpoint, 70 km severno od Pariza. Veliko je 42,6 ha, na njem pa je osem urejenih ribolovnih mest, namenjenih po dvema ribičema. Jezero je v povprečju globoko štiri metre, največja globina pa je osem metrov. V jezeru je obilo trave, zaradi česar je ribolov zahteven in hkrati zanimiv. Trenutni rekord jezera je neverjetnih 42,9 kg, za katerega je zaslužna slavna riba, imenovana Big Girl. Poleg nje v jezeru živi še vsaj pet krapov, težjih od 30 kg, in več kot 20 krapov, težjih od 25 kg. Ribolovno

Razpored ribolovnih mest na jezeru Etang 5

z njima, Emir pa ju je že poznal, saj je tam lovil lani. Takrat je lovil zelo dobro in prišel do 24,5 kg. Seznanila sta naju s stanjem na jezeru. Rekla sta, da trenutno velike ribe ne prijemajo že kar nekaj časa. Za naju je bila to dobra novica, kajti upala sva, da se bo to spremenilo v najinem tednu. Ko sva odhajala na najino ribolovno mesto, sta nama zaželela, da bi ujela Big Girl.

Ko sva prišla na najino mesto, je bilo že pozno, zato sva se odločila, da bova zgolj malo nahranila in se dobro odpočila, z ribolovom pa bova začela v nedeljo zjutraj. Vzela sva nekaj boljčijev in z njimi nahranila po najini celotni ribolovni trasi – zgolj zato, da bi krapji spoznali najino hrano. Tokrat sva lovila

bilo jezero za dober meter globlje kot na drugih delih najinega ribolovnega mesta. Največja globina na tistem delu je bila 5,4 metra. V omenjenem kanalu je bilo kamenje, pesek in mulj in tudi trava. Za vsako palico sva našla svojo mikrolokacijo. Predvsem sva iskala mesta, kjer gre droben pesek v mulj, tako imenovan prehod iz dokaj trde na ne povsem mehko podlago.

Emir je že prvo noč ujel lepega usnjarja, težkega 23,5 kg. Kljub dobremu začetku pa je bil ribolov v naslednjih petih dneh na celotnem jezeru zelo težaven. Hladno vreme za tisti letni čas je očitno naredilo svoje, saj krapji niso pokazali kaj dosti zanimanja za hranjenje. Ponoči se je temperatura gibala okoli 10 stopinj, čez dan pa je komaj prišla do 20. Do petka nama je uspelo ujeti še šest krapov do teže 18 kg. Emir je ves teden govoril,

Menedžer Julien Moison s čudovitim krapom

Lidija in eden njenih največjih krapov

mesto je treba predhodno rezervirati na e-naslovu: etangn5@gmail.com. Teden ribolova za ribiča znaša 380 evrov. Dovoljena je uporaba čolna in bait boata (radijsko voden čolnič za hranjenje, op. ur.), preostala pravila so podobna pravilom na drugih jezerih. Jezero je skoraj v celoti pokrito s travo, kar daje ribolovu dodaten čar in je zato še zahtevnejši. Čeprav je razmeroma veliko za zasebno jezero, je za vsakega ribiča zelo pomembna informacija, da je v celoti ograjeno, tako da je zelo dobro poskrbljeno za varnost. Okoli jezera je speljana pot, ki omogoča dostop z avtomobilom na vsako ribolovno mesto.

Začetek ribolova

Z Emirjem sva prišla na jezero v soboto proti večeru. Pričakal naju je Julien in njegovo dekle Lidija. Spoznal sem se

na boljčije Monster Tiger Nut in Red Amo izdelovalca Dynamite Baits. Poleg boljčijev sva za hranjenje uporabila tudi Frenzied Feeder Tiger Nuts.

Najino ribolovno mesto je bilo do približno 180 metrov od obale povsem poraščeno s travo. Le tu in tam je bilo mogoče najti zaplato, veliko največ 2 x 2 metra, ki ni bila porasla. Razen ene moje palice, katere vabo sem imel nastavljeno nekje na 120 metrov, sva s preostalimi lovila od 180 pa nekje do 300 metrov od obale. Dno jezera je večinoma kamnito in peščeno, so pa tudi predeli, kjer je veliko mulja. Velikokrat sem že poudaril, kako pomembno je najti pravo mikrolokacijo. Emir je že od prej vedel, da se morava držati nekakšnega kanala, širokega približno 20 metrov in dolgega okoli 200 metrov, ki je bil kakih 200 m od najinega ribolovnega mesta. Tam je

kako neverjetno bi bilo, če bi eden od naju ujel prav največjo krapko – Big Girl, ki je niso ujeli že vse od novembra.

Big Girl

V petek po kosilu sva z Emirjem sedela pri palicah in se pogovarjala, da nama še nikoli ni uspelo ujeti krapa, težjega od 30 kg, kadar sva lovila skupaj. Nekaj trenutkov kasneje je moj piskač RX samo enkrat naredil 'pip'. Tisti dan je bilo zelo vetrovno in mislil sem si, da je razlog v vetru. Ker pa imam občutljivost piskača nastavljeno na najmanjšo vrednost, sem postal pozoren, kaj se dogaja. Videl sem, da se je obtežilnik najlona (svinger) ponovno dvignil za kakšna dva centimetra. Odločil sem se, da grem v čoln in preverim, kaj se dogaja. Emir je imel ravno pomemben telefonski pogovor, ▶

zato sem odšel sam. Vabo sem imel nastavljen na približno 250 m od obale. Stopil sem v čoln in se odpeljal v smeri, kjer sem imel nastavljen. Ko sem prišel v bližino sistema, sem opazil, da je bil zapleten v gosto travo. Trikrat sem ga poskušal dvigniti iz trave s palico, vendar neuspešno. Nato sem laks vzela v roko in počasi z občutkom odtrgal velik kos trave. Ko sem tako čistil travo in osvobajal laks,

merljivi z občutki, ko športnik osvoji zlato olimpijko medaljo. S solzami sreče v očeh sem počasi odplul proti obali. Ta pot je bila zelo čustvena – nisem namreč mogel verjeti, da sem jo res ujel. Na bregu so me čakali Emir, Julien in še dva francoska ribiča. Pomagali so mi pri tehtanju in kasneje pri fotografiranju. Tehnica je tokrat pokazala 38,6 kg. Čeprav je bilo to daleč od njene največje teže (42,9 kg),

Zvečer sta Julien in Lucija prinesla šampanjec in odšli smo do Francozov, ki so lovili poleg naju. Poveselili smo se in skupaj pogledali fotografije. Po mojem mnenju in mnenju mnogih gre za enega najlepših velikih usnjarjev na svetu. Zelo sem ponosen in počaščen, da sem imel možnost v svojih rokah držati slavno ribo. Očitno je bilo treba pretrpeti vse hudo na Lac du Der, da je sledila takšna nagrada.

Emirjev prvi krap je tehtal 23,5 kg.

Big Girl: 38,6 kg. Uresničile so se mi sanje.

sem začutil trzljaj. Super, to je pomenilo, da je krap na trnku. V naslednjem trenutku sem na palici začutil veliko težo, krap pa mi je odvil kakšnih pet metrov laksa. Nato se je ustavil in počasi sem ga povlekel proti površini. Ves čas mi je velike težave povzročal močan veter in brez elektromotorja bi bil v škripcih. Za nekaj trenutkov sem krapa zagledal kakšna dva metra pod čolnom. Videl sem, da je usnjar, težak več kot 25 kg, vendar ga zaradi valov nisem najbolje videl. Boj je trajal še približno dve minuti, potem pa se je krap ulegel na površino tri metre od čolna. V sekundi so me preplavili adrenalin, nervoza in strah, da bi se mi riba odpela v zadnjem trenutku. Krapa sem namreč takoj spoznal: bila je prav ona, sanjska Big Girl. Ležala je na površini, vendar je zaradi vetra nisem mogel takoj zajeti v podmetalko. Motor sem dal v vzvratno in upal, da se ne bo potopila še enkrat. Na mojo srečo se to ni zgodilo in v naslednjem trenutku mi jo je uspelo zajeti v podmetalko. Neverjetno! Začel sem vpiti in skakati po čolnu. Julien je lovil na drugi strani jezera in po mojih odzivih je vedel, da sem ujel prav njo. Začel mi je kričati nazaj, enako tudi Emir z druge strani jezera. Občutkov ni mogoče opisati, mislim pa, da so pri-

Big Girl sem ujel na izdelke Dynamite Baits & Fox.

moji sreči ni bilo konca. Želel bi vam opisati te občutke, ampak jih z besedami ni mogoče. Nisem mogel sedeti, šlo mi je na bruhanje, od adrenalina sem se tresel še vsaj tri ure. Čeprav sem v ribolovu dosegel že ogromno, je to zame zagotovo največji uspeh doslej.

Seveda je bilo v trenutku vse hudo pozabljeno.

Big Girl sem ujel na Dynamite Baits Monster Tiger Nut 20 mm + 15 mm Sweet tiger pop up. Poleg tega sem nahranil še z dvema pestema Frenzied Feeder Tiger Nuts in dvema pestema Frenzied Feeder Chopped Tiger Nut. Sistem je bil sestavljen iz Fox komponent: Arma point SSSP 4 hook + Armadillo 45 lb hooklink.

Ta krap mi je prinesel nov osebni rekord ter izboljšanje mojih dveh dosedanjih svetovnih rekordov. Sedaj sem v petih različnih državah ujel krapa prek 30 kg (Slovenija, Avstrija, Italija, Bosna in Francija) ter v štirih državah (Avstrija, Bosna, Italija in Francija) prek 70 lb (31,752 kg, op. ur.).

Najlepše bi se rad zahvalil medžerju in prijatelju Julienu Moisenju ter Emirju za odlično družbo in izjemne fotografije. Hvala tudi podjetjema Dynamite Baits in Fox za vso podporo pri ribolovu. Vsem bi priporočil, da v prihodnje odidete na ribolov na to legendarno jezero in poskušate tudi sami pretentati Big Girl ali katerega od drugih velikih krapov. Sam se bom zagotovo vrnil na kraj velikega uspeha.

*Krištof Cuderman,
Dynamite Baits & Fox Team*

MUHARJENJE NA KRAŠKI RAŠICI

Nazaj k ribiškim koreninam

Ribolov na majhnih vodotokih je mnogim v prešerno veselje, posebno še, če je ulov bogat, okolica pa mirna in tiha. V takšnih čarobnih okoliščinah ribiča prežema mešanica lovske strasti in iskrene povezanosti z vodo in njenimi ribami, ki so navadno manjše, vendar lahko potoki in rečice skrivajo tudi večje primerke. Ribič nikoli ne ve, kakšno presenečenje bo doživel. Poleg tega ga šumeče struge, ne širše od desetih metrov, spominjajo na otroštvo in najzgodnejšo mladost, ko je z deževniki ali drugimi vabami v tolmunih stikal za postrvmi in kleni. Med takšne vodotoke iz ribičeve mladosti sodi Rašica, rečica, ki teče po široki dinarski dolini mimo istoimenskega kraja med Ljubljano in Ribnico. Z veseljem vam jo predstavljamo v nadaljevanju.

Ker ne želimo ovinkariti, bomo sestavek začeli z besedami, ki bi jih sicer prihranili za konec: Rašica je čarobna kraška rečica. Toda magičnih kraških rečic je, vsaj v Sloveniji, kar nekaj. Kaj je torej na njej tako privlačnega in omembe vrednega?

Rašica se rodi s sotočjem Robarice in Velikega grabna (Kovparce); prvi priteče z območja znamenitega Kobiljega curka, slapišča v gozdovih med vasicama Dednik in Zgonče, drugi pa iz zaledja Mišje doline. Ribolovni revir se začne na sotočju omenjenih potokov, približno 150 m po toku navgor od cestnega mostu pri vasi Knej, in poteka do naselja Ponikve, kjer rečica ponikne. Celoten ribolovni revir je dolg okoli 4 km in je približno na polovici poti med Ljubljano in Ribnico. Nekoč je Rašica slovela po številnih mlinih, ob njenem toku jih je bilo kar petindvajset. Zdaj je ohranjen le še eden.

Tik ob rečici je v naselju Rašica Trubarjeva domačija, muzejski kompleks kulturne dediščine državnega pomena. V njeni bližini se je okoli leta 1508 rodil Primož Trubar, duhovnik in avtor prvih tiskanih knjig v slovenskem jeziku. Lovil verjetno ni; le z malo domišljije si ga lahko predstavljamo, kako stoji ob rečici in z dolgo leseno palico vihti umetno muho. Kar je za Angleže ribiško svetišče Izaaka Waltona in Charlesa Cottona ob reki Dove v pokrajini Staffordshire, bi bili za slovenske ribiče Trubarjeva domačija in rečica Rašica. Slednja takšne slave ne potrebuje in morda je še boljše, da ni znana kot ribolovni revir. Kar naj ostane samotna, bistra, polna rib in v veselje ribičem, ki želijo odstirati njene skrivnosti.

Glavni podatki o revirju

Z Rašico upravljajo v RD Ribnica. V rečici je dovoljeno muharjenje, beličarjenje, vijačenje in ribolov z vodno kroglico. Pri ribolovu postrvi in lipanov je dovoljena uporaba le enega trnka brez zalusti ali s stisnjeno zalustjo (tudi, če bo ribič vijačil!). Beličarjenje je dovoljeno le pri ribolovu klenov, in sicer z vabami rastlinskega izvora, tudi s kruhom.

Revir poseljujejo potočne postrvi, šarenke, lipani in kleni, tu in tam bo ribič ujel tudi kakšno zlatovčico, ki v rečico verjetno zaide iz »hobi«
ribogojnic. Najmanjša lovna mera za prve štiri našete ribje vrste je 30 cm. Varstvene dobe so podobne kot drugod. Za potočno postrv velja prepoved ribolova med 1. oktobrom in 31. marcem, enako velja za šarenko. Varstvena doba za lipana je med 1. decembrom in 15. majem, za klena pa med 1. majem in 30. junijem.

Potočne postrvi iz Rašice so pravi biserčki. V povprečju so velike okoli 25 cm in njihov ribolov z lahkim priborom je prav razburljiv.

Dovoljeni dnevni uplen sta dve potočni postrvi ali dva lipana ali štirje kleni ali tri šarenke.

Do Rašice se boste najenostavneje pripeljali po cesti Ljubljana–Kočevje. Predlagamo, da najprej poskusite srečo pri Trubarjevi domačiji. Tam se lahko primerno okrepcate, saj imajo pravo krčmo. Želo zanimivi odseki so nato pred naseljem Ponikve, pa tudi drugod; Rašica previdnega ribiča pač nikjer ne razočara. Raziskujte jo!

Dodatne informacije o ribolovu na Rašici in drugih revirjih RD Ribnica, pravilnik in prodajna mesta so na voljo na vsebinsko bogati spletni strani RD Ribnica na naslovu www.ribiska-druzina-ribnica.com. Dnevna ribolovna dovolilnica stane zmernih 15 evrov. Na voljo je v Trubarjevem hramu na Rašici (Rašica 62), nakup pa je mogoč tudi

prek spleta na naslovu www.ribiskekarte.si/rd-ribnica.

Ribolov

Ko bo ribič prvič obiskal Rašico, bo najprej opazil obilje rastlinja, ki obrašča to majhno kraško reko. Udobnih ribolovnih mest za neovirano vihtenje muharice ni veliko, kar pa ne pomeni, da ribolov na njej ni mogoč, samo pravo strategijo je treba ubrati. Za ribiča, ki rečice še ne pozna, bo pristop

Krasna potočnica je za trenutek počila na mehkem mahu, preden je jadrno odplavala v svoje mrzle globine.

najelegantnejši pri Trubarjevi domačiji, kjer ni grmovja in drugih večjih ovir. Še trata ob vodi je tam pokošena.

Rašica ni široka, povprečno le od 6 do 8 m, pred jezovi in na reguliranih delih malo več. Tudi globoka ni, tja do metra in pol, večinoma pa precej manj, nekako do kolen. Glede na majhnost vodotoka in njegovo obraslost z rastlinjem je jasno, da bo ribič moral uporabiti krajše palice, nekoliko krajše predvrvice in prilagojene muharske mete. Če nima posebne opreme ali če ni več metanja na tesnem ribolovnem mestu, mu še vedno preostane dobri stari koltni met, spuščanje muhe po toku navzdol ... Ob Rašici je zelo veliko možnosti za raziskovanje rečice, izpopolnjevanje tehnike in pester ribolov.

Med našim obiskom smo se odločili, da ▶

Ocenjevalni list

Revirje ocenjujemo tako, da vsako izmed sedmih kategorij ocenimo z oceno od 1 do 6. Kategorije so ustrezno ovrednotene, kar pomeni, da sta npr. čistoča vode ali ribja populacija pomembnejši kategoriji kot možnost parkiranja ali dostop do vode.

Vodotok: Rašica
Revir: Od sotočja Robarice in Velikega grabna (Kovparce) pri vasi Knej do naselja Ponikve, brez pritokov
Upravljavca: RD Ribnica

Kategorije in vrednost (faktor)	Obrazložitev kategorije	Ocena od 1 do 6	Rezultat (zvezdice)
Kakovost vode 0,20	Čistost vode in okolice vodotoka. Splošna senzorična ocena.	4,0	0,80
Pestrost ribolova 0,10	Ali je na revirju primeren ribolov za začetnike in izkušene ribiče. Pestrost vodotoka s stališča načina ribolova.	6,0	0,60
Cena dovolilnice 0,10	Ocena razmerja med kakovostjo ribolova in ceno dnevne dovolilnice.	5,0	0,50
Ribja populacija 0,30	Možnost ribolova več ribjih vrst v različnih letnih časih.	5,0	1,50
Pristop do vode 0,075	Zaraščenost vodotoka, udobnost pri ribolovu (metanje).	4,5	0,3375
Dostop do revirja 0,075	Prometna povezanost, možnost primerne parkiranja.	5,0	0,375
Ocena upravljavca 0,15	Dostopnost do pomembnih informacij, odzivnost informacij, odzivnost in prijaznost upravljavca.	6,0	0,90
		35,5 točk	5,0125 zvezdic

Borbene šarenke, največji sta merili okoli 45 cm, so prijemale na suhe muhe. Pod gostim vejevjem jelš in vrb so se ribe na gladini prehranjevale izredno tiho. Kolobarji na gladini so bili skorajda neznatni.

Muha naše mladosti, t. i. »neimenovana«. V brzicah Rašice so nanjo lepo prijemale manjše potočne postrvi, pa tudi večje šarenke.

bomo z ribolovom začeli nižje, pri starem jezcu pred naseljem Ponikve. Tam naj bi bil nekoč mlin, stavba še stoji, po pričevanju mimoidočih pa zdaj v njej deluje majhna elektrarna. Hitro smo se preoblekli in pripravili palice. Izbrali smo dobrih osem čevljev dolgo štirico, devet čevljev dolgo petico in šest čevljev dolgo bambusovo cepljenko, vse s pripadajočimi vrvicami. Predvrvice, vsaka je bila dolga od 1,8 do 2,5 m, smo sestavili iz treh delov glede na velikost umetne muhe, s katero smo se namenili loviti. Sprva smo ocenili, da bodo muhe v velikosti od #16 do #20. Za ribolov z bambusovo cepljenko, ki je dolga dobrih 180 cm, smo na primer pripravili 1,8 m dolgo predvrnico iz 100 cm laksa debeline 0,23 mm, 40 cm laksa debeline 0,15 mm in 40 cm trnice debeline 0,10 mm. Prva dva odseka predvrvice (0,23 mm in 0,15 mm) smo povezali s klenovim vozlom (do podrobnosti je opisan v obeh izdajah knjige Muharjenje), drugega in zadnjega (0,15 mm in 0,10 mm) pa z drobnim srebrnim obročkom. Razmerje debelin upoštevamo, kolikor je le mogoče, saj zelo izboljša natančnost posameznega meta, kar sta ribičevi odlika in prednost na vseh, tudi majhnih vodotokih.

Bilo je toplo sončno vreme s temperaturo okoli 20 °C, pihal je rahel zahodnik. V rečici nad jezom, kjer voda praktično miruje, smo opazili različne manjše ribice in precej mladice, pod jezom pa klene, vendar ne večje od 25 cm. Ob prvem pogledu na rečico nismo znali oceniti, s katero muho loviti, zato smo se sprehodili ob bujno obrasli vodi in opazovali dogajanje. Na gladini ni bilo aktivnosti. Vseeno smo

sklenili, da bomo na odsekih s plitvo vodo, globine do 1 m, poskusili s suho muho, drugod in v curkih pa s posnetkom ličinke. Od suhih muh smo v ožji izbor uvrstili neznano muho iz našega otroštva, t. i. »neimenovano« (košatico, vezano z rdečo nitjo in rusjakovim perescem – odlično bi se izkazala tudi Ritzeva panama!), sivaša in Fratnikovo puhovko. V izbor posnetkov ličink smo dali t. i. Ephemerella Nymph,

Večinoma smo lovili s tokom navzdol, kajti klasični muharski meti zaradi gostega obrežnega rastlinja niso bili mogoči. Na takšen način smo lovili le s suhimi muhami.

muho znanega angleškega ribiča in avtorja Oliverja Edwardsa, z volframovo kroglico obteženo zajčje uho in slovito hudo uš (angl. Killer Bug) Franka Sawyerja. Radi lovimo s klasičnimi posnetki, saj poleg uspešnega ribolova nudijo tudi vez z bogato muharsko preteklostjo.

Prvih nekaj deset metrov od jezua navzdol rečica premaguje z mahom obrasle kamne, omembe vrednega tolmuna ali curka ni. Vse do prvega desnega ovinka pred hišami, kjer je najprej nekaj metrov širok curek, kateremu pa sledi lep, okoli metra globok tolmun. Tudi tam je bil na dnu temen, skorajda črn mah, zato rib v vodi ni bilo opaziti, le sem in tja kakšno manjšo senco. Navezali smo »neimenovano« na #16 in se previdno priplazili do brega. Previdnemu metu čez obrežno grmovje je sledilo okorno polaganje muhe na gladino (ribolov čez grmovje je pač akrobacija), toda uspeh ni izostal. Že v prvem poskusu se je izpod grmovja za muho zapodila potočna postrv, velika od 25 do 30 cm. Med kratkim utrujanjem se je snela. »Neimenovano« smo hitro posušili, namastili in nadaljevali z ribolovom. V tolmunu smo nato z njo prelisčili lipana, velikega okoli 30 cm, in

še dve manjši potočnici. Prestavili smo se s tokom navzdol in v gozdu 100 m nižje z isto muho ujeli še dva klena, velika okoli 30 cm. Ribe so lepo prijemale.

Zadovoljni smo odšli do izhodišča in se začeli premikati po toku navzgor. Sem in tja je enoličnost regulirane struge prekinil rečni prag, nad njim in pod njim pa so plavali lipani. Med naseljem Rašica in Malimi Laščami je odprto mesto, kjer so mogoči tudi daljši meti. Tam smo lovili lipane na razdalji okoli 10 m, uporabili pa smo »neimenovano« in Fratnikovo puhovko. Ribe so sodelovale, saj smo bili na vodi sami. Dobro ribolovno mesto s šolskim primerom curka je nato sledilo še neposredno pod cestnim mostom Ljubljana–Kočevje. Tam smo v hitri vodi na zajčje uho z volframovo glavo ujeli nekaj potočnih postrvi in dve divji šarenki. Čudovite in borbene ribe!

Prijeten dan na Rašici smo zaokrožili s pravcatim muharskim razodetjem pri Trubarjevi domačiji. Ribiči boste tam svoje vrvice raztegnili le neposredno nad jezom in pod njim za mlinom in žago, malo nižje pa je rečica spet zaraščena. Pod jezom smo ujeli nekaj potočnih postrvi, tokrat s posnetkom hude uši in z Edwardsovo

Ephemerella Nymph. Pri manjšem lesenem mostovžu nekoliko nižje so na suho muho prijemale šarenke, ki so merile od 30 do 45 cm, manjše potočne postrvi, kleni in celo potočne zlatovčice. Takšne pisane družčine in tako velikih rib nismo pričakovali. Strategija je bila preprosta: navezati je bilo treba večjo suho muho; izbrali smo sivaša na #12, ga počasi spustiti s tokom navzdol na mesto, kjer so pobirale ribe, počakati prijem in z občutkom zategnili. Razdalja med stojiščem in ribami je bila okoli 10 m, zato smo kratko cepljenko prislonili ob vejo in raje uporabili devet čevljev dolgo palico iz umetnih materialov. Z daljšo palico je občutno lažje zategniti, vsak dodaten čevljev v dolžino se še kako pozna.

Ribolov pri Trubarjevi domačiji je bil zelo bogat in po nekaj ujetih (in izpuščenih) ribah smo se odločili, da bomo za tisti dan končali. Še v opremi smo zavili v bližnjo krčmo in pregledovali fotografije ter bogate vtise z magične Rašice, ki je nedaleč stran mirno šumela čez kamenje.

Vtisi

Ko boste prvič prebrali te vrstice, bo verjetno že prava jesen ali celo zima in ri-

V Rašici nedvomno živijo tudi zlatovčice, ki sicer niso pogoste, a popestrijo ribolov. Lovili smo jih z različnimi nekrilatimi mikačicami.

Pisana lepota je prišla na sivaša, vezanega na trnek #12.

Lipani v velikostnem razredu od 30 do 35 cm so v Rašici kar pogosti. Lovili smo jih z »neimenovano« in s Fratnikovo puhovko na odprtih predelih rečice, kjer smo lahko z muharskim metom muho bolj ali manj elegantno predložili pred ribo, ki se je dvigala h gladini.

Kompleks Trubarjeve domačije, pod katero teče magična Rašica, je zdaj muzej. Ko boste šli mimo z ribiško palico v roki, se v mislih poklonite Primožu Trubarju, avtorju prvih tiskanih knjig v slovenskem jeziku.

bolov postrvi se bo za leto 2015 končal. Toda sezona 2016 bo kmalu spet pred vrati in predlagamo vam, da na ribiški koledarček uvrstite vsaj za kak dan ali dva tudi kraško Rašico. Njene lepote, ki jih ni težko opaziti, verjetno izvirajo iz anonimnosti, majhnosti in pestrega ribjega bogastva; v rečici namreč prebiva mnogo (večinoma divjih) rib.

Pri ocenjevanju se je Rašica odlično izkazala. Prisodili smo ji 35,5 točke (od 42 mogočih) in odlično končno oceno 5,0125 zvezdice. V dobro smo šteli zlasti pestrost ribolova, ribjo populacijo in odzivnega upravljavca.

Če ste ljubitelj novosti in vam ribolov na majhnih in z gostim rastlinjem obraslih vodotokih ne povzroča težav, vas bo Rašica navdušila. Je samotna, majhna in izredno bogata. Takšna je, da bi jo dali v žep sukniča in jo vedno nosili s seboj, nekje blizu srca. Prepričani smo, da jo boste kdaj pa kdaj prav radi obiskali tudi vi.

*Besedilo in fotografije:
Jure Ušeničnik*

Plovnost zaželena!

Od umetnih muh, ki sem jih in jih še vedno najraje uporabljam pri svojih, v zadnjih letih sicer precej redkih muharjenjih, imajo posnetki ločnic – šaši prav posebno mesto. Domnevam, da so se mi še posebno priklopili zaradi njihove dobre plovnosti, in to ne glede na način ali recept, po katerem so vezani na trnek.

Največ sem lovil na slovenske šaše, vezane po metodi dr. Voljča, ki sem jih v glavnem kupoval, v določenem obdobju pa sem jih vezal tudi sam. Pri tem nisem v celoti upošteval receptur za posamezne šaše iz serije, ampak sem njihovo izdelavo prilagajal materialu, ki mi je bil v določenem obdobju na voljo. Sem pa veselo lepil ptičja peresa za izdelavo značilnih krilc na najlonske nogavice. Na koncu sem bil kar zadovoljen s svojimi izdelki in ribe jih tudi niso povsem zavračale. Imel sem še precej drugega materiala, od kož do petelinjih skalpov, potem pa sem v letih premora zaradi nepredvidnosti ostal brez večine omenjenih materialov. Izgube še do danes nisem povsem prebolel, a, kot sem zapisal, tudi muharim precej manj.

Kosmatinci

Plovnost šašev je odlična, zato so še posebno primerni za lov na mestih, kjer je zaradi pomanjkanja prostora primeren le kolutni met. Povsem mokrega z nekaj slepimi meti posušimo in znova bo lepo sédel na vodno gladino. Obenem so šaši zelo lovni, saj so mladoletnice za ribe slasten zalogaj, ki se mu ne odrekajo. Po njih hlastajo na gladini in tudi potem, ko ga vlečemo k sebi in ga pri tem potopimo pod vodo ali pa šaš samo rahlo porazi po vodni gladini. Prav neverjetno veliko rib, predvsem postrvi, sem uspel ujeti ravno z »mokrim« šašem, ki sem ga vlekel pod gladino. Uporabnost šašev je torej precej široka – lahko je suha muha, ki na gladini plava povsem negibna ali pa po njej poskakuje ali razi, kar rib ne moti, saj se tako obnašajo tudi naravne žuželke. Razenje šaša po vodni gladini ribe še posebno spodbudi k prijemu. To velja tudi, ko šaša vlečemo pod vodo, kjer ga riba lahko zamenja za pravo žuželko, ki na tak način odlaga jajčeca tako, da se potopi na dno ali pa za majhno ribico oz. kaj podobnega. Odvisno, kako ga vodimo. Biti pa moramo ves čas v pripravljenosti, saj ribe napadajo

Plovnost kosmatih šašev je izvrstna in lov z njimi pravi užitek.

barve za izdelavo nožic. Hrbitišče trnka sem najprej na gosto omikal, navezal jelenjo dlako rjave barve za krilca in dodal še nekaj ovojev mik spredaj. Preprosto in učinkovito ter predvsem zelo plovnost. Dobre mike kakovostnega petelinjega skalpa imajo pri tem veliko vlogo (tukaj predlagam manj varčevanja), nekaj pa dodajo še krila iz jelenje dlake, ki ima tudi dobro plovnost. Seveda sem pred lovom muho poškopil s tekočino

Na zahtevnih ribolovnih predelih, kjer muharskega meta ni mogoče povsem razviti in je primeren le bolj ali manj kolutni met, je dobra plovnost suhe muhe še kako zaželena.

precej na trdo in bo tanka trnca v veliki nevarnosti, če bomo še sami »trdi«. V praksi sem sam to dostikrat občutil in še me kakšna riba preseneti, pa čeprav pričakujem prijem.

Tokrat sem si »kosmatince« izdelal iz materiala, ki mi je trenutno na voljo, dokupil sem le nekaj trnkov. Jelenje dlake imam dovolj – tokrat mi je služila za izdelavo krilc –, imam pa tudi kar dober petelinji skalp rjave

za izboljšanje plovnosti, muharsko vrvico pa namastil z namensko mastjo. Plovnost zagotovljena! Zame ni hujšega, kot da se suha muha potopi ravno takrat, ko bi morala najbolje plavati, da ne govorim o razmerah, ki je zaradi okoliščin primeren le kolutni met. Torej malo možnosti za sušenje muhe v zraku s slepimi meti ...

Obenem je bila to priložnost, da sem končno preizkusil svojo »novo«

muharico, staro sicer nekaj desetletij. V povsem nerabljenem stanju sem jo kupil pred dvema letoma iz nostalgичnih razlogov, pa tudi iz praktičnih. Gre namreč za steklenko, torej palico, izdelano iz steklenih vlaken, kakršne so bile v uporabi v »predgrafitni« dobi. Sam sem svoje prve muharske mete naredil prav z eno takih. Njihova značilna mehka akcija je nekaj posebnega in občasno jo bom z veseljem uporabljal predvsem za lov lipana. Prav za to priložnost sem si privoščil še povsem novo muharsko vrstico s težo spredaj (WF).

Ob reki in v njej

Zjutraj sem stal na obrežju Save in oprezal za ribami. Na izteku tolmuna v ozek curek se je pokazal kolobar. Počakal sem nekaj časa, dokler se riba ni ponovno dvignila in pobrala muhe z gladine. Da gre za postrv, sem bil skoraj popolnoma prepričan. Na

Končno sem lahko znova lovil s steklenko. Pred leti sem jo kupil povsem nerabljeno. Izkazala se je z značilno mehko akcijo. Uživanje bi bilo še večje, če bi bolj sodelovale tudi ribe.

tistem mestu sem že ujel precej rib, a vedno le postrvi, še nikoli pa lipana ali katero drugo ribo – klena, na primer. Glede tega bi lahko rekel, da gre za običajno postrvje »pobirališče«, kamor se vedno v času hranjenja postavi kakšna riba. Že vedo ... Voda se na tistem mestu iz precej široke zoži in pospeši ter vse muhe, ki so na gladini, prinese ribi pred usta.

Moj šaš je lepo sedel na vodno gladino kakšen meter od ribe in tok ji ga je v hipu prinesel »na krožnik«. Prav nič se ni obotavljala. Na pogled bogat jutranji zalogaj je ni pustil ravnodušne, kot tudi ne grenko spoznanje, ki ga ribi povzroči bodoča muha v gobčku. Ucvrla jo je v tolmun in nekajkrat skočila iz vode. Šarenka, na pogled sem jo ocenil na kakih 30 cm, se ni dala ugnati in je vlekla enkrat v vodni curek, drugič v mirno vodo. Palica se je lepo in za steklenko

značilno mehko krivila in prav užival sem tistih nekaj trenutkov, ko sem imel stik z ribo. Potem se je snela in veselja je bilo konec. Zanimivo se mi zdi, da je muhe z gladine pobirala podobno kot potočna postrv, torej na enem mestu. Šarenke se rade klatijo in pobirajo muhe z gladine zdaj tu, v naslednjem trenutku pa že nekje povsem drugje. Včasih zato dobimo občutek, kot bi bilo več rib, v resnici pa je ena sama. Morda gre le za oportunistično naravo, zakaj zapustiti dobro mesto, ki ponuja poln krožnik.

Zadovoljen z delnim izkupičkom sem se pomaknil malo nižje do še enega, ribam priljubljenega mesta. Najprej sem se umiril in počakal, če se bo kakšna riba izdala s kolobarjem. Nič, le gladka vodna gladina, ki se je dolvodno spustila prek plitvine in se razburkala na prodnikih. Hitro me je minilo potrpljenje in šaša sem ponudil kar na slepo. Po prvih predložkih se

Kosmatinci na korenini pred poletom: najprej v mojo muharsko škatllico.

ni zgodilo nič, užival pa sem v palici in plavnosti moje muhe in ob adrenalinskem pričakovanju nenadnega prijema. Na vsakem centimetru poti muhe je mogoč prijem, tako dobro mesto je to. Dočakal sem ga šele, ko sem muho spustil povsem do izteka tolmuna in je šaš zarazil po gladini. Riba se ni zapela, čutil sem samo, kako ji je muha zdrsnila iz gobčka. Najbrž sem bil prehitel. Poskusil sem še nekajkrat, a brez uspeha. Muhe nisem zamenjal, raje sem se odpravil še nižje, ribo pa pustil za pozneje ali za kdaj drugič.

Vseskozi sem v vodi videval precej podusti, vmes še nekaj mren in lepega klena. Očitno me je videl, saj se je sramežljivo skrtil v globino in prav nobenega pomena ni imelo ponujati mu muho. Vseeno sem poskusil, saj ni nujno, da je bil tam le tisti klen. Prav mogoče je bilo, da bi bila med skalami gor in dolvodno kakšna večja postrv ali pa lipan, ki ju nisem uspel

opozoriti nase. Šaša sem položil na začetek curka gorvodno in pustil, da ga je voda nesla mimo mene dolvodno, vse dokler mi velika skalna ni preprečila nadaljnega spremljanja muhe s pogledom. Začel sem jo vleči nazaj in ko je bila blizu skale, je sledil prijem. Riba se je pognala proti odprtemu in sledilo je nekaj polskokov iz vode. V tistem trenutku nisem bil povsem prepričan, katera riba je bila. Še najbolj se mi je zdelo, da je postrv. Šele ko sem jo zajel v podmetalko, sem ugotovil, da je moja muho zgrabil nedorasel sulček. Za postrv bi bil kar lep. Odpel sem ga in odplaval je nazaj.

Nekaj nižje sem si prek slapov, drč in peščenih naplavin izbral primeren prostor za stojišče. V nekem trenutku se mi je zazdelo, da sem slišal značilen zvok, ki ga naredi pobirajoča riba, opazil pa nisem ničesar, najbrž tudi zaradi blažjega vetra, ki je nakodral gladino vode.

Kosmatinec je ponovno poletel skozi zrak in sedel na vodno gladino ter se srednje močnemu vodnemu toku pustil nesti prek globokega curka. Pristanek muhe na gladino lačnim ribam ne more ostati skrit in če je katera v bližini, se lahko nadejamo hitrega prijema. Ko je šaš priplaval v nekoliko vzvalovljeno vodo, je nenadoma izginil. Zategnil sem in potem se je vse dogajalo hitro in po že znanem scenariju. Zanimivi skoki iz vode, pobezi s turbo pospeškom, pričemer sem lahko spremljal pot vrvice v globino in boj do zadnjega atoma moči. Vse sem dobro prenesel, prav tako tudi moj pribor, s katerim sem bil iz ure v uro vse bolj zadovoljen. Nazadnje se je šarenka znašla v podmetalki. Lepa, 30 do 35 cm dolga riba. Sodeč po svetli obarvanosti, lepih plavutih in divjosti sem predvideval, da je v tisti vodi že precej dolgo. Po fotografiranju je domačinka zaplavala nazaj v globino. Mesnatim žuželkam se bo morda začasno odpovedala, večje škode pa ni utrpela.

Za nekaj časa sem obsedel na skali; sonce je bilo že precej visoko. Tuhtal sem, kaj storiti. Ali naj nadaljujem z lovom ali pa se odpravim domov in se vrnem popoldne? Odločil sem se za slednje. Prednost bližnjega revirja pač.

Popoldan

Popoldan sem se vrnil, a odločil sem se za nasprotni breg, kjer sem imel precej več prostora za met in me pri ▶

Tri faze izdelave kosmatincev po moje

tem ni nič oviralo. Ravno tako sem bil pred leti na tistem mestu dokaj uspešen, kadarkoli sem lovil na njem. Nekega daljnega popoldneva sem uspel zapeti okoli trideset merskih lipanov, povprečno pa vsaj dva ali tri.

Rahlo je vlekel veter, kar mi je vlivalo upanje na kakšno lepo ribo. Muharjenje samo je v vetru, še posebej, če ni enakomeren, nekoliko oteženo, vendar pa ribe – tako se mi vsaj dozdeva – vedo, da jim veter po navadi prinese kaj okusnega za pod

Ta lepa šarenka, ki je pobrala mojega šaša, je potem uprizorila vse običajne poskuse, da bi se osvobodila bodeče muhe. Za nagrado je znova zaplavala v Savi.

muhe po vodni gladini, značilnim za mladoletnice, ribe spodbujal k prijemu. To nemalokrat spravi v akcijo tudi manj zainteresirano ribo. S pridržanjem in popuščanjem vrvice sem povzročal razenje in vmes delal premore, da je šaš mirno plaval na gladini, kot bi malo počil pred ponovnim premikom. To je prednost zelo plovnih muh, kar posnetki mladoletnic po večini so. Nad tem sem bil vedno bolj navdušen, saj muha zlepa ni potonila. Manj pa sem se navduševal nad ribami, ki se niso kaj prida menile za mojo ponudbo. V plitvini sem ujel le malega klena.

Pozno popoldne se je hitro bližalo mraku. Žal nisem ujel nič poštenega. Morda sem preveč vztrajal pri suhi muhi ali pa je morda šlo le za barvni odtenek, velikost ...? Morda, a kaj ko mi je nudila toliko veselja, da o palici niti ne govorim. Sem pač malo vabil met.

Prek polja sem prišel do avtomobila, ko se je začelo resno mračiti. Dan se je že precej skrajšal. »September je pred vrati,« sem pomislil sam pri sebi. Spraševal sem se, ali bom letos sploh še našel kaj časa za muharjenje. Morda kak dan ali dva na Gradaščici. Ko sem šel zadnjič na opazovanje, sem na nekaj odsekih opazil lepe lipane na paši, ki so sicer v Gradaščici dokaj pogosti, a ujeti jih ni najbolj preprosto. Imam precej načrtov. Redno krmim »svoje« mesto na Ljubljani, kjer bom kmalu poskusil srečo pri krapih, tam nekje novembra pa si želim kakšno dobro lovno mesto na Šumbarju in seveda ne preveč hladno vreme.

Kosmati šaši bodo po vsej verjetnosti počakali do naslednje sezone, ko bodo poleteli znova. Prišli bodo še kako prav predvsem na zahtevnih predelih, kjer je muharski met omejen, dobra plovnost muhe pa nadvse zaželena.

Lenart Levičar Bahtijari
lenart.bahtijari@t-2.net

Popoldan sem poskusil na nasprotnem bregu, kjer sem imel precej več prostora za met. Pred leti sem tod vselej dobro lovil, predvsem lipane. Tokrat niso želeli v mojo družbo in sem bolj ali manj užival zgolj v predložkih. S številnimi kanuisti smo se vedno lepo pozdravili.

zob. Nenaden udar vetra pripravi do prisilnega pristanka na vodni gladini marsikatero muho, ki leti prek vode, ali pa jo strese z obrežnih vej, kjer počivajo. Tudi moj šaš je tisto pozno popoldne večkrat pristal na vodi s pomočjo vetra, ki sem mu nekaj metrov nad gladino namenoma

povsem prepustil muho. A pozor: pri nenadnem udaru vetra lahko umetna muha konča tudi za ušesom. To poznam iz prve roke ali bolje: iz prvega ušesa. Zato previdno.

Nič se ni zgodilo. Poskusil sem z marsičem, vseskozi pa trmasto vztrajal s šašem. Tako sem z razenjem

Najuspešnejši Čehi in Poljak, Slovenci tik pod zmagovalnim odrom

Od 9. do 12. julija je v Tolminu potekalo Mladinsko svetovno prvenstvo v kastingu. Dogajanje na tolminskem Športnem parku Brajda se je v poletni pripeki izkazalo za češko-poljski dvoboj. Toda tudi mladi Slovenci niso držali križem rok, saj je nase z dvema četrtna mestoma opozoril Tim Vertačnik, preboj v finale pa je uspel tudi domačinu Andražu Flajsu.

Tolmin je sicer tekmovalje na najvišji ravni gostil drugič, potem ko je leta 2002 pripravil evropsko prvenstvo. Reprezentanc držav zunaj stare celine ni bilo v Zgornje Posočje, se je pa vseeno zbralo 42 tekmovalk in tekmovalcev iz osmih držav, ki so se pomerili v osmih disciplinah. Prevlado Poljske in Češke je lahko zmotila zgolj Nemčija. Čehi so namreč od skupaj petnajstih medalj osvojili kar devet zlatih, medtem ko so Poljaki osvojili štiri zlate med štirinajstimi medaljami. Nemčija je v sam vrh posegla zgolj enkrat, a vseeno nabrala solidno bero dvanajstih srebrnih in bronastih medalj. Trojica je preostalom prepustila zgolj eno samcato bronasto medaljo, ki je šla v roke našim južnim sosedom Hrvatom.

Vse skupaj se je začelo z disciplino *muha natančno*. Poljsko slavje s popolnim izkupičkom Michala Sapigorskega in četrto mesto Tima Vertačnika, ki je za stopničke zgrešil enkrat preveč. Slovenija je bila s tem dosežkom še najbližje medalji na prvenstvu. Devetnajsti je bil Tadej Sotenšek, Andraž Flajs na 26. mestu in Jan Mikac Zorko na 29. mestu.

Z metom *muhe v daljavo* je zmaga odšla na Češko, Slovenija pa je ostala brez finala. Najboljši je bil spet Vertačnik z 20. mestom, Sotenšek in Flajs sta zabeležila 23. in 24. mesto, Mikac Zorko pa je bil šestindvajseti.

Metom *obtežilnika v cilj* je sledilo dvojno poljsko slavje in tretje mesto Hrvata Sandija Zbašnika. Vertačnik je ujel finale in končal na osmem mestu, Sotenšek pa je zabeležil svojo najboljšo uvrstitev prvenstva s štirinajstim mestom. Tri mesta za njim je tekmo končal Mikac Zorko, Flajs pa je pristal na 27. mestu.

V disciplini *obtežilnik natančno* se je Vertačnik spet znašel tik pod odrom, a je bil do bronastega leska medalje spet premalo natančen. Mikac Zorko je formo stopnjeval s trinajstim mestom, medtem ko je bil Flajs triindvajseti, Sotenšek pa osemindvajseti.

Tomaž Spačil je bil nesporno prvo ime prvenstva.

Tim Vertačnik je poskrbel za najboljše slovenske uvrstitve.

Slovenska reprezentanca v postavi (z leve) Andraž Flajs, Tomo Sotenšek (trener in vodja tekmovanja), Tadej Sotenšek, Tim Vertačnik, Bruno Zorko (vodja reprezentance) in Jan Mikac Zorko.

V kategoriji *obtežilnik daljava* se je Flajs veselil svoje edine uvrstitve v finale in končnega sedmega mesta. Mikac Zorko je bil dvanajsti, Sotenšek tik za njim, Vertačnik pa je z devetnajstim mestom zabeležil svojo najslabšo uvrstitev prvenstva.

V *peteroboju* je bil Čeh Tomaž Spačil brez konkurence, medtem ko je Vertačnik z devetim mestom ujel deseterico. Mikac Zorko je bil enaindvajseti, tik za njim pa sta končala še Sotenšek in Flajs.

V moštvenem tekmovanju so Poljaki dokaj suvereno ugnali Čeha,

slovenska četverica pa je tekmovalje končala na četrtem mestu. Slovenija med tekmovalkami ni imela svojih predstavnic. V ženski konkurenci je sicer redno potekal češko-poljsko-nemški troboj.

Prvenstvo je v soorganizaciji RD Tolmin in RZS pod direktorsko taktiko Toma Sotenška potekalo brezhibno in na najvišji ravni, kar je potrdil tudi navdušen predsednik Mednarodne kastingške zveze (ICSF) Kurt Klamet: »Če so bili prav vsi zadovoljni, da so lahko tekmovali v Tolminu, potem drugega ni treba dodajati. To je bilo

Spopad v kategoriji muha daljava

dobro tekmovalje, želim si le, da bi nastopalo še več tekmovalcev.« Klamet je priznal, da je težava osip nastopajočih na najvišji ravni. »Vem, da ima mnogo držav dovolj sposobnih tekmovalcev, a jih ne pošiljajo, ker verjetno ne bi posegli po najvišjih mestih. Treba pa si je priznati, da imajo tudi težave z denarjem. Potenciala je vseeno dovolj, tudi med Slovenci. Dosegli ste uvrstitve v finale, in to je dobro,« je poudaril.

Štiri slovenske uvrstitve med osem so vendarle nekoliko presenetile tudi vodjo slovenske reprezentance Bruna Zorka, ki pa je vseeno nastope ocenil z mešanimi občutki: »Po eni strani smo dobre rezultate zaradi domačega terena pričakovali. Vertačnik je lepo presenetil, glede na to, da je s kastingom začel šele pred dvema letoma. Ostali so ponekod tudi malo razočarali. Na koncu koncev pa smo vendarle dosegli spodobne uvrstitve.«

Izkazalo se je, da je razvoj kastinga neenakomeren. »Na Češkem je ta šport zelo popularen. Na državnih tekmah imamo tudi 80 tekmovalcev, zato se je zelo težko prebiti v reprezentanco,« je povedal prvi posameznik prvenstva Tomaš Spačil, ki je med šestimi medaljami zbral kar štiri zlate. Vendar mu letos ni uspel preboj v člansko izbrano vrsto. Klamet napoveduje, da se bo ICSF prizadevala za sprejem zveze v Mednarodni olimpijski komite: »Le tako bomo lahko naredili večji preskok.« S tem se je strinjal tudi predsednik RZS Miroslav Žaberl: »Kasting je edina ribiška panoga, kjer se strasti ne merijo na živem bitju, temveč s tehniko, preciznostjo in daljavo. Zato ima največje možnosti, da postane olimpijska disciplina. Za nameček ta šport ne potrebuje bližine dobrih ribolovnih voda. Je pa problem enak kakor v mnogih drugih športih. Mlade vse drugo bolj privablja kot narava, okolje in vode.« Priznal je, da je pri nas še vedno šport, ki v glavnem temelji na družinskih povezavah.

Blaž Močnik

LOV RIB S PLOVCEM

SVETOVNO KLUBSKO PRVENSTVO – ŽILINA 2015 (SLOVAŠKA)

Neurje ustavilo slovenske prvake

Ekipi naših trikratnih zaporednih državnih prvakov v lovu rib s plovcem (LRP), RD Pesnica – Sensas iz Lenarta – ki je leta 2013 Sloveniji priborila doslej največji klubski dosežek z osvojenim drugim mestom na Svetovnem prvenstvu (SP) v Italiji z izjemnimi dvodnevni nastopi, kjer je naš najuspešnejši tekmovalac Andrej Bauman na koncu seštevka osvojil prvo mesto (kar žal ne šteje za svetovnega prvaka – posamezno, saj se v klubski konkurenci razglasijo le ekipni dosežki tekmovalca) –, se ni izšlo po željah in načrtih.

Lenart Pikelj, večkratni prvak Slovenije mlajših kategorikov v LRP, mi je ob najinem srečanju povedal: »Vse je bilo organizirano za uspešen nastop naše ekipe na najvišjem možnem nivoju, za kar je poskrbel naš vodje in najuspešnejši tekmovalac naše ekipe, Mitja Kmetec. Imeli smo vse, tudi priznanega slovaškega tekmovalca Romana Pavelka, ki nas je vodil na treningih in seznanil z vsemi podrobnostmi, ki jih želi tekmovalac vedeti in spoznati. Vsak dan smo trdo delali, saj si moral v deročem rečnem kanalu nešteto krat dvigniti in čim bolj pravilno voditi 40 g plovce – »lizike« (ploščati plovec, op. ur.), kar fizično ni enostavno. Vse smo zdržali, a vreme ni vzdržalo prvi tekmovalni dan. Prvo uro tekmovalca je pričelo močno deževati, kar se je pozneje spremenilo v prvalo neurje s točo

in močnimi strelami. Sam sem s strahom držal grafitno palico v roki, bal pa se je tudi sodnik za mojim hrbtom, ki je nameraval kar pobegniti. Po dveh urah mučnega tekmovalca so tekmo le prekinili, saj pravila narekujejo, da je tekma regularna, če traja vsaj polovico predvidenega časa.«

Andrej Bauman, nesojeni svetovni prvak izpred dveh let, je dodal: »Kaj takega nisem pričakoval. Tekmo bi morali prekiniti že po prvi uri tekmovalca, a žal so prevladale nerazumne odločitve.«

Po prvem nepopolnem tekmovalnem dnevu so bili naši fantje zadnji, a naslednji tekmovalni dan za prvima dvema uvrščenima ekipama zaostali le za tri kazenske točke z doseženimi naslednjimi sektorskimi uvrstitvami: Lenart Pikelj, tretje mesto, Andrej Bauman, četrto, Mitja Kmetec, peto, Primož Adanič šesto, gost v ekipi državnih prvakov, Aleks Mesarič, ki je zamenjal

Slovenijo so zastopali (z leve): Lenart Pikelj, Mitja Kmetec, pomožna trenerja Matjaž Mesarič in Alojz Fajdiga, Primož Adanič in Andrej Bauman. Zastavi držita Katarina Sluga in Aleks Mesarič. (Foto: L. Pikelj, osebni arhiv)

službeno zadržanega Aleša Kanclerja, pa se je z doseženim sedmim mestom pridružil uspešnim posameznim uvrstitvam naših fantov. Naši so dosegli uvrstitve, ki lahko prinesejo eno od zelenih prvih treh mest, če bi le SP potekalo v normalnih razmerah in tekma ne bi bila prekinjena.

Na SP je sodelovalo sedemindvajset držav. Zmagali so domačini Slovaki pred Čehi in tretjeuvrščeno ekipo Anglije. Naša ekipa je na koncu zasedla dvajseto mesto.

Jože Šmejc

LOV RIB S PLOVCEM

Pokal Alpe-Adria na Hrvaško, pokal glasila Ribič v Radlje

Eden od dni zadnjega avgustovskega vikenda je namenjen tradicionalnemu srečanju mladih ribičev alpsko-jadranskih dežel za Pokal Alpe-Adria in glasila Ribič, pri čemer se za prehodni pokal, ki ga v trajno last dobi ekipa, ki ga osvoji dvakrat zapored, lahko potegujejo le slovenske ekipe.

Tudi letošnje tekmovanje, že 22. po vrsti, je organizirala ZRD Maribor, potekalo pa je v soboto, 29. avgusta – kot zadnjih nekaj let – na jezeru Pristava, ki je v zaselku Močna, neposredno ob stari cesti iz Maribora proti Lendavi. Udeležilo se ga je enajst ekip s po tremi tekmovalci, žal le iz Slovenije in Hrvaške. Mariborski ribiči so kot vselej skrbno uredili traso, ki je vsem udeležencem nudila razmeroma izenačene možnosti. Zagodilo jim je le »cvetoče« jezero, zaradi česar je bil tudi ulov bolj pičel. Tekmovanje je potekalo v sončnem in, kot se za avgust spodobi, vročem sobotnem dopoldnevu. Sonce je neusmiljeno žgalo mlade ribiče in šele proti poldnevu prek njih podaljšalo sence visokih topolov, kjer so v času tekmovanja iskali zavetje pred pripeko predvsem sodniki in spremljevalci svojih mladih varovancev.

Pokal Alpe-Adria je s težo 7.540 g in tremi negativnimi točkami (NT) osvojila ekipa ŠRD Klen iz sosednje Hrvaške. Na drugem mestu ji je s 3.180 g in 10 NT sledila ekipa ŠRD Jezera, prav tako iz Hrvaške, tretje mesto in s tem prehodni pokal glasila Ribič pa je z 2.310 g in 13 NT osvojila ekipa RD Radlje.

Tokrat je bila najuspešnejša tekmovalka Sara Strbad iz hrvaške ekipe ŠRD Jezera. Svoji ekipi je k dobri uvrstitvi pripomogla z 2.800 g ujetih rib in eno NT.

Najboljši tekmovalci so za doseženi rezultat prejeli pokale in

Pokal Alpe-Adria je osvojila ekipa ŠRD Klen iz sosednje Hrvaške.

Prehodni pokal glasila Ribič bo vsaj do naslednjega leta ostal v rokah ekipe RD Radlje.

Najuspešnejša je bila tekmovalka Sara Strbad iz hrvaške ekipe ŠRD Jezera.

medalje, prav vsi udeleženci pa spominske majice z emblemi srečanja in praktične nagrade darovalcev, ki so bili: Paloma – Sladki vrh, Afrodita – Rogaška Slatina, Trofeja – ribiška trgovina Maribor, Som – ribiška trgovina Sveta Trojica pri Lenartu v Slovenskih goricah, Ribič – glasilo slovenskega ribištva, ZRD Maribor in RD Maribor. Za prijazno pomoč se jim v imenu organizatorjev najlepše zahvaljujemo.

Besedilo in fotografije: Igor Holy

Zmagal je Davor Sambolec

Ribiči RD Zagorje so z vzorno organizacijo uspešno izpeljali mednarodno tekmovanje v lovu rib s plovcem (LRP) – člani za 17. pokal Občine Zagorje ob Savi ter proslavili omenjeni praznik in delovno zmago: razširitev in ureditev okolice ribnika ob zagorskem ribiškem domu.

RD Zagorje je gostila ribiče pobratenih ribiških družin RD Laško, ŠRD Ludbreg, ŠRD Novi Marof in preostale tekmovalce, kar je še dodatno popestrilo mednarodno športno vzdušje.

Tekmovanje je potekalo na že omenjenem ribniku ob ribiškem domu, na njem pa je sodelovalo petdeset tekmovalcev iz Slovenije in Hrvaške. Tekmovali so v posamični članski konkurenci. Med tekmovalci ni manjkalo zvenceh imen iz omenjenih držav. Spremljale

Z leve: uspešni organizator Marko Zaletel, drugouvrščeni Darko Juvančič, predsednik RD Zagorje, Stane Poznič, zmagovalec Davor Sambolec in tretje uvrščeni Peter Tončarevski.

so jih nekdanje zelo vplivne športne osebnosti, med katerimi naj omenimo hrvaškega prijatelja Slavka Majstra – nekdanjega podpredsednika svetovne športne organizacije FIPSeD.

Tekmovalci so se morali zelo potruditi, da so premamili previdne krape ali babuške, ki so bolj intenzivno prijemale na krajnih lovnih mestih ob brežini ribnika, kar je vplivalo na končno razvrstitev tekmovalcev.

Tokrat je prvo mesto in s tem glavno, tradicionalno nagrado – televizor s težo 13.560 g ujetih rib osvojil Davor Sambolec, ŠRD Novi Marof (Hrvaška), drugo je s težo 12.440 g osvojil Darko Juvančič, RD Barje, tretje s težo 11.920 g Peter Tončarevski, RD Trbovlje, četrto s težo 9.620 g Branko Dimitrovski, RD Brežice, peto s težo 9.260 g Žiga Lampič, RD Barje itn.

Poleg pokalov in medalje prizadevni organizator RD Zagorje večino tekmovalcev obdaril z lepimi nagradami in tako razveselil tudi manj uspešne oz. srečne tekmovalce.

Besedilo in fotografija: Jože Šmejc

Vzorni predsednik

Na obronku mesteca Zagorje ob Savi je skrbno urejen dom prizadevnih zagorskih ribičev, ki jih že drugo desetletje uspešno vodi predsednik Stane Poznič. Zagorskim ribičem je že pred leti uspelo zgraditi dom in ob njem v velikosti enega hektarja velik ribnik, kateremu omogoča potreben vodni pretok za normalno življenje v njem potok Kotredeščica, ki se združi s potokom Medija, ter svojo pot konča v reki Savi.

Spresednikom Stanetom sva se srečala ob ribiškem domu, kjer so ravno obnavljali stopnišče, na drugi strani ribnika pa so potekala zaključna gradbena kanalizacijska dela in brnenje stroja je dalo slutiti uspešnost načrtovane delovne akcije. Prav radovednost zaradi vesti, da so na južni strani ribnika obnovili in razširili ter še dodatno oplešali urejenost ribnika, me je napotila tja.

Ob prihodu sem srečal Staneta, ki je kljub ne več rosnim letom prenašal težke betonske stopnice. Z vedrim nasmehom mi je dal roko v pozdrav in počitek od dela sva izkoristila za kratek pogovor. »Veš, ribič sem že od svojega sedmega leta. Takrat sem v Savi ujel svojo prvo ribo, platico. Ribičija ima v moji družini globoke korenine, saj je bil oče ustanovni član RD Zagorje leta 1957. Pred izvolitvijo na predsedniško mesto sem bil član upravnega odbora in podpredsednik RD, a je žal takrat predsedujoči Franci Rozina iz zdravstvenih razlogov odstopil. Avtomatsko mi je sledilo vodenje RD, slednje so na volitvah naši člani soglasno potrdili. Moram priznati, da skupaj s člani UO, podpredsednikom Boštjanom Cilenškom, tajnikom Janezom Smrkoljem, blagajnikom Markom Zaletelom

Stane Poznič

in ostalimi marljivimi sodelavci to delo opravljam z zadovoljstvom. Vsako idejo preudarno obravnavamo in če je dobra, jo tudi uresničimo. Popolnoma se zanesem na moje sodelavce, saj vsak od njih odgovorno opravi, kar se dogovorimo, kar mi daje voljo za nadaljnje delo. Prisoten sem na vsaki delovni akciji in vedno prvi poprimem za delo, drugi pa mi sledijo. Spoznal sem, da je to eden od pomembnih, če ne celo ključnih dejavnikov delovnega sozvočja, ki je potrebno za uspešnost delovanja

prostovoljno zastavljene ribiške dejavnosti,« je pripovedoval Stane in nadaljeval: »Pri nas se prek celega leta vedno nekaj dogaja. Skrbimo za ribogojnico s šestimi manjšimi bazeni, ki nam pokrije potrebe vzrejne dejavnosti. Vzredimo približno 70.000 zarodnic potočne postrvi, kar nam narekuje letni gojitveni načrt za potrebe vlaganja v naše potoke. Skrbimo za ribnik, v katerem se sama vzdržuje populacija krapov, saj nam že pet let ni bilo potrebno nameniti denarja za njihovo vlaganje. V znamen mestnem Euro parku skrbimo za ribji živelj v dveh malih ribnikih. Od tu dopolnjujemo stalež krapov velikem ribniku ob ribiškem domu. Žalosti nas dejansko stanje v reki Savi, saj ribe v njej izgubljajo boj za svoj obstoj. Z izčrpavanjem vodnega gramoza – proda, ki je zelo pomemben dejavnik drsti številnih ribjih vrst, tako rekoč ni več. Ribe se zaradi tega umikajo gor vodno in iščejo prodna tla. Predvsem ciprinidne vrste (podust, klen, platica, ogrica, mrena, itd) izginjajo zaradi omenjenega izčrpavanja proda. Izginja »mala riba«, ki je osnovna hrana za našega rečnega kralja sulca, kateremu so v našem predelu Save dnevi šteti. Veliko škodo povzročajo

Kljub ne več rosnim letom Stane Poznič poprime tudi za težja dela.

Stane Poznič je tudi član Ansambla Sulci, v katerem v družbi z Ivom Kozlevčarjem (levo), Mitjo Logarjem in Svitanom Lenarčičem igra kitaro.

ribojede ptice, zlasti kormoran, ki goltajo vse po vrsti. Postrvi se v času drstenja zbirajo ob izlivih potokov v Savo, tam pa jih pričakajo kormorani in izničijo vse naše delo, namenjeno gojitvi in poribavljanju. Resnično se bojimo prihodnosti. Tu so še predpisi, ki danes ribiču narekujejo, da ujetih rib ne sme živih hraniti v zato namenjeni mreži in mu jemljejo možnost, da bi po končanem lovu ribe lahko tudi izpustil. Ne, mora jo takoj ubiti. A navkljub tegobam, s katerimi se srečujemo, ne bomo vrgli puške v koruzo. Prizadevamo si pridobiti nove ribiške tovariše. Zlasti pri mladih

»Zagorski ribiči ne poznamo denarnega nagrajevanja za opravljeno delo, saj se borimo za preživetje kot večina slovenskih ribiških družin, ki nas »duši« obdavčitev z imenom koncesija,« je poudaril predsednik Stane Poznič.

poskušamo pridobiti zanimanje za ribičijo. V mesecu juniju smo imeli na obisku več osnovnošolskih skupin višjih razredov, katerim smo na široko predstavili tematiko ribištva. Med letom organiziramo športno tekmovalna srečanja ob našem ribniku, na reki Savi izvedemo skupni lov na največjo postrv in v zimskem času lov na sulca. S takšnim druženjem krepimo naše ribiške vezi, ki morajo vzdržati in povezovati ribiče predvsem takrat, ko naletimo na težave«, je svoje misli strnil naš ribiški prijatelj.

Ob vsem napisanem ne smemo pozabiti na uspešno sodelovanje zagorskih ribičev z mestno lokalno skupnostjo, kar samo potrjuje besede prenekaterega zagorskega ribiča: »Ja, če ne bi bilo Staneta, tudi mene ne bi bilo med ribiči!«

*Besedilo in fotografije:
Jože Šmejc*

Maraton Celje– Logarska dolina

Letos smo se tudi ribiči ZRD Celje odločili, da sodelujemo na tradicionalnem 31. Maratonu Celje–Logarska dolina, ki je potekal 5. septembra 2015.

Maraton smo pretekli štafetno s predajo na mejah posameznih ribiških okolišev (RD Celje, RD Šempeter, RD Mozirje, RD Ljubno). Sodelovalo je deset članov in ena članica različnih RD iz ZRD Celje. Tekači so tekli večinoma ob obrežju reke Savinje, ki je ena od prečudovitih gorskih rek in raj za turistične ribiče ter tudi tekače, ki med tekom lahko opazujejo reko, ribe v njej ter preostali obvodni živelj.

Start maratona je bil ob šesti uri zjutraj na Trgu Celjskih knezov v Celju, kjer sta člana RD Celje prevzela štafetno palico ter s štartno št. 162 začela maraton. Štafetna palica je potovala iz enega ribiškega okoliša v drugega ter po pretečenih 75 km in 6 urah in 44 minutah dosegla cilj v Logarski dolini. Skupno smo osvojili petindvajseto mesto ter bili s tem izjemno zadovoljni. Tako smo pokazali, da tudi ribiči različnih ribiških družin znajo dobro sodelovati na različnih športnih področjih, tako na ribiškem kot zunaj njega.

Ribiči se zavzemamo za čisto okolje in skrbimo za ribe in ribji živelj v vodi ter tudi za lepo in čisto okolje. Trudimo se za ohranitev domorodnih vrst rib, predvsem lipana ter čistokrvne potočne postrvi. Zato smo v cilju postavili stojnico, kjer sta mlada člana RD Ljubno ob Savinji predstavljala ribiške družine ZRD Celje ter obiskovalce ozaveščala o pomenu čiste narave. Tako kot je lepo ribariti v čisti naravi, je lepši tudi tek ob čisti vodi.

Upam pa, da se bomo naslednje leto udeležili maratona v še večjem številu in da bo tudi med ribiči postal tradicionalen.

*Sebastjan Klemenšek,
ZRD Celje*

Verjetno najstarejši ribiški car

Ribiške družine že tradicionalno vsako leto za svoje člane organizirajo tako imenovano tekmo za ribiškega carja. To je tekma, na kateri zmaga ribič, ki je ujel najtežjo ribo, kar mu daje pravico, da eno leto »vlada« kot ribiški car tej družini.

RD Markovci, ki ima svoj ribnik v Prvenicah, je 26. julija organizirala to tekmovanje, na katerem je sodelovalo triindvajset njenih članov. Na omenjenem tekmovanju je zmagal njen najstarejši član Jože Erhatič iz Ptuja in tako pri 83 letih starosti verjetno postal najstarejši ribiški car v državi.

Jože lovi ribe in se družijo z njimi že od svojega sedmega leta, kajti v njegovi mladosti ni bilo televizije, računalnikov in interneta, še radijski sprejemniki so bili

Jože Erhatič iz Ptuja (v sredini) je pri 83 letih starosti verjetno postal najstarejši ribiški car v Sloveniji.

redki in tako je našel svoj mir in zadovoljstvo ob vodi, ki je bila bistra in čista, kar je dandanes prej izjema kot pravilo. V svoji bogati in uspešni ribiško-ribolovni karieri je bil dvajset let predsednik Zveze ribiških družin Ptuj, ribiški sodnik, predsednik komisije za izobraževanje ribičev, zelo uspešen tekmovalac in še sedaj nepogrešljiv član ptujske upokojenske ekipe v lovu rib s plovcem. Za svoje uspešno in predano delo je prejel številna odlikovanja in priznanja ter je imenovan za častnega člana RD Ptuj. Poleg tega je tudi član RD Markovci od njene ustanovitve kot ustanovni član.

Jože je kljub svojim letom poln optimizma in pozitivne energije, njegova prisotnost je povsod dobrodošla in zaželena. Želimo mu, da bi se še dolgo družil z nami in svoje bogato znanje in izkušnje prenašal na mlajše ljubitelje narave, kar ribiči zagotovo smo.

Ignac Habjanič

Družinski krapolov in muharjenje za pokal RD Tržič

Zadnja sobota v juliju in prva v avgustu sta rezervirani za družinski ribolov na ribnikih ob našem ribiškem domu in muharjenje na reki Savi. Letos nam vreme sicer ni bilo najbolj naklonjeno, saj je v soboto, 25. julija, v popoldanskih urah občasno ponagajal dež, a smo popoldansko tekmo zaključili veselo razpoloženi ter zadovoljni, skoraj vsi z ulovom.

Beličarjenja na skupno težo ujetih rib se je udeležilo sedemnajst članov RD Tržič in le dva nista imela sreče ujeti vsaj kakšno rdečeoko. Ponovno je naš zvesti sodnik France poskrbel, da je bila tehtnica pravilno umerjena in evidenca do grama natančna. Ker sva skupaj sodila v zavetju viadukta, so se naši vrli tekmovalci kar dobro sprehodili ob nožnji rib na tehtnico.

Kot po navadi je naš organizator Ado poskrbel, da je vse potekalo po pravilih. Za

tekmovalce. Ado, večč tega opravila, se je odločil za Struževo, kjer sva s Francetom sodila in merila ulovljene ribe na dokaj zoženem prodišču, kar je razvidno tudi s fotografije.

Po prijavi in »zajtrku« je petnajst tekmovalcev nagovoril in jih seznanil s pravili tekmovalne dejavnosti v RD. Tekmovalci so že nestrpno pripravljali opremo ter urno zakorakali v hladno (le 14,5 °C) in dokaj visoko Savo.

pod kljun lačnih ribojedih ptic, ki redno praznijo naše vode.

Nekateri so že težko čakali Francetov žvižg za zaključek tekmovalca, saj so se dodobra prezebli in nahodili po dokaj deroči Savi. Še dobro, da sta bila ob sodniški mizi na voljo okrepčilo in preostanek zaseke, da smo lažje dočakali zaslužno kosilo.

Ado je skupaj z našim članom - gostincem in kuharjem Božnarjem res lepo poskrbel, da smo razglasitev rezultatov

Del tekmovalcev na tekmovalnem sektorju v Struževem

prijeten zaključek ter podelitev pokalov in praktičnih nagrad vsem udeležencem sta poskrbela Ado Kunstelj in Janez Finžgar s soprogo, slednja je namreč skuhalala in postregla »Tišlerjeve« klobase s prilogo.

Skupno je bilo ujetih triindvajset krapov z največjo težo 3,32 kg in povprečno težo 2 kg.

Doseženi rezultati:

1. mesto Božidar Dakskobler
skupna teža ulovljenih rib 5,28 kg
2. mesto Dušan Nadižar
skupna teža ulovljenih rib 4,50 kg
3. mesto Aleš Mihelič
skupna teža ulovljenih rib 3,94 kg
4. mesto Bojan Ropoša
skupna teža ulovljenih rib 3,90 kg
5. mesto Janez Pintar
skupna teža ulovljenih rib 3,52 kg

Konec dober – vse dobro, a naslednji soboto (1. avgusta) je bil naslednji ribolovni dan, in sicer muharjenje na reki Savi. Težko pričakovano deževje in ohladitev sta prinesla nekoliko višji vodostaj Save in izbrati je bilo treba primeren del revirja za varen ribolov, primeren tudi za starejše

Po žvižgu glavnega sodnika Franceta so palice zavihrale po zraku in na prvi prijem ni bilo treba dolgo čakati. V pičlih treh urah ribolova na dokaj kratki trasi in ob sorazmerno visokem vodostaju so tekmovalci uspeli ujeti skupno 29 merskih rib, in sicer:

- šest lipanov s povprečno dolžino 38 cm in največjim ujetim 46 cm,
- šest potočnic s povprečno dolžino 28,5 cm in največjo 36 cm,
- sedemnajst šarenk s povprečno dolžino 34,6 cm in največjo 45,5 cm.

Žal je največji lipan pred merjenjem splaval našemu tajniku nazaj v brzico.

V vmesnem delu menjave lovnih mest je za neaktivni del revirja poskrbel sulec, ki je tik ob gospodarju RD Janezu Čadežu pregnal ribe od ponujene vabe. Tako so nekateri pogumnejši zakorakali dolvodno prek Save v globlji del in uspeh ni bil slab.

V povprečju je vsak tekmovalec ujel dve ribi, čeprav je bonus šest rib uspel le zmagovalcu Mišu. Nekateri žal niso imeli sreče in so ujeti le kakšno manjšo, ki ni bila primerna za merjenje in bo počakala na prihodnje leto, če seveda ne bo prišla

in »polnjenje baterij« opravili na terasi Gostilne Mici v Goričah. Razglasil je tudi rezultate ter podelil pokale in prehodni pokal – skulpturo ribiča. Rezultati so bili naslednji:

1. mesto Milorad Bajič (6 rib/162,2 točke)
2. mesto Boštjan Gunčar (5 rib/142 točk)
3. mesto Ado Kunstelj (4 ribe/123 točk)
4. mesto Marjan Komovc (4 ribe/119,4 točke)
5. mesto Janez Čadež (4 ribe/117,4 točke)

Neformalni zmagovalce tekmovalne kombinacije v beličarjenju in muharjenju je bil Božidar Dakskobler, ki je prejel naziv *ribič leta 2015*, seveda v okviru RD Tržič.

Žal se nekateri naši zagreti ribiči zaradi službenih obveznosti ali dopusta niso udeležili tekmovalca, a zelo upam, da bo prihodnje leto, ko bo RD Tržič praznovala šestdeset let, udeležba številčnejša.

Hvala še enkrat osebju Gostilne Mici in našemu Božnarju za pogostitev v želji, da bi se prihodnje leto spet srečali na istem mestu ter podelili pokal tudi za skupnega zmagovalca v ribiški kombinaciji.

Janko Troha

ČRNOMELJ

Drugi tabor mladih ribičev

Komisija za delo z mladimi v RD Črnomelj je v času od 4. do 5. julija organizirala drugi tabor za svoje mlade člane na domačem ribniku Mlaka v Kanižarici pri Črnomlju.

Kljub lansnemu petemu mestu na razpisu RZS za ribiško družino z največjim deležem mladih članov v RD Črnomelj nismo zaspali na lovoriki in smo letos ponovno organizirali tabor za naše mlade ribiče. Lani smo orali ledino in navzlic temu tabor uspešno izpeljali ter izpolnili glavni cilj: pridobili nekaj novih članov. V komisiji si prizadevamo, da bi tabor postal tako tradicionalen kot tudi zaščitni znak domače RD.

Ker ribiči vemo, da se dan lovi zjutraj, smo prihod podmladka RD Črnomelj načrtovali že ob 7. uri. Takoj po prihodu vseh dvanajstih prijavljenih sem kot predsednik Komisije za delo z mladimi v RD Črnomelj pozdravil mlade udeležence in jim zaželel prijetno bivanje v ribiškem domu ob ribniku Mlaka ter seveda dober prijem. Po nastanitvi so vsi udeleženci začeli s pregledom ribolovne opreme in prostim ribolovom. Zaradi visokih temperatur smo sredino dneva preživeli v ribiškem domu ob učenju vezanja trnkov, prepoznavanju rib ter pripovedovanjem ribiških anekdot. Napočil je čas kosila, nato pa smo ob ribniku izvedli prvi del dvodnevnega tekmovanja. Marsikateri mladi ribič se je takrat prvič srečal z večjo ribo, pri čemer so mu z navodili pomagali kolegi iz tekmovalne komisije. Glede na to, da sem kot vodja mladinske komisije tudi zavzet krapar, ni manj-

kalo poučevanja o uporabi blazine za odpenjanje rib in razkužila za rane na ribjih ustih.

Tabor nima pravega pridiha, če na njem ne zagori taborni ogenj. Tako je bilo tudi ob ribniku. Ob smehu in

peki klobas na palici je čas hitro mineval in, kot bi trenil, je napočil čas za počitek.

Nedeljsko jutro smo začeli z jutranjo telovadbo ter obilnim zajtrkom. Mladi člani so izvedli še drugi del tekmovanja, medtem pa smo mentorji poskrbeli za kosilo in uradni zaključek tabora. Ob zaključku smo mladim članom podelili nekaj osnovnega ribolovnega pribora, priznanja ter brošure o sladkovodnem ribolovu.

Tabor se še ni dodobra končal, ko so se že pojavile želje o ponovni organizaciji naslednje leto, kar daje članom komisije ponovni zagon in obenem pohvalo za izvedbo letošnjega tabora. Vsekakor je vsak iskren pogled mladega člana z iskrico v očeh ob ulovu ribe še večja nagrada in spodbuda za nadaljnje delo.

Ob tej priložnosti se RD Črnomelj zahvaljuje podjetjem Figura-Ms, Finline in Gostilni Samarini za donacije in pomoč pri izvedbi tabora.

*Nejc Weiss,
predsednik Komisije za
delo z mladimi
RD Črnomelj*

Prikaz tekmovalne opreme

Prvo srečanje z večjo ribo

Skupni ribolov

Udeleženci tabora z mentorji

Poletne ribiške prireditve

Poletje je že precej daleč in nanj nas vežejo zgolj bolj ali manj lepi spomini. Julij in avgust se po navadi vlečeta in zdi se, kot bi nam bilo podarjeno nekaj dodatnega časa. Če smo ga uspeli izkoristiti za počitek in nabiranje novih moči za prihajajoče jesenske in zimske dni, še toliko bolje.

Poletni čas je torej kot nalašč za prirejanje prireditev na prostem, kakršne večinoma prirejajo razna društva in organizacije. Ribiška društva niso nobena izjema. Druženja odprtega tipa, ki ga v tem času prirejajo RD, večinoma ob svojih ribiških domovih, dopolnjujejo pestra in značilna kulinarčna ponudba, družabne igre in tekmovanja, za tiste, ki se ob taktih glasbenih uspešnic radi zavrtijo še na plesišču, pa tudi glasba v živo. In seveda, da ne pozabim: srečelov, ki je stalnica vseh podobnih prireditev.

Nekaj sreče sem imel tudi sam (kupiti sem moral le srečko), ko sem se v soboto, 8. avgusta, udeležil dveh, ki poleg pestrega dogajanja nosita še patino dolgoletne tradicije in vpetosti v okolje. To je dokazovala dobra obiskanost, saj so obiskovalci prišli od blizu in daleč.

Dopoldan: ribiški piknik

Najprej sem dopoldne zavil na ribnik v Šmartnem pod Šmarno goro pri Ljubljani, kjer je ob ribiškem domu potekal vsakoletni ribiški piknik, ki ga organizirajo prizadevni člani RD Medvode (RDM). Predsednik RDM Jožef Simerl mi je v kratkem pogovoru povedal, da prireditev poteka na tamkajšnjem mestu že od takrat, ko so na omenjeni lokaciji zgradili svoj ribiški dom. Z neprikritim ponosom je naštel dosežke ribičev RDM, najprej predvsem pri gradnji novega doma in kasneje čez leta še pri obnovi. Zadovoljen je tudi s staležem rib v ribolovnih vodah, čeprav meni, da bi bilo lahko še bolje. Predvsem je letos nekaj manj lipana, kar sem pri ribolovu opazil tudi sam. Bolje pa bi se morali med seboj usklajevati izvajalci gradbenih sanacijskih del v vodotokih in ribiči, da bi bila pri nujnih posegih čim manjša škoda za ribji življenj.

Dopoldansko dogajanje ob ribniku je popestrila tradicionalna

Predsednik RD Medvode Jožef Simerl je v kratkem pogovoru izpostavil predvsem požrtvovalno delo ribičev pri tej prireditvi in tudi pri drugih dejavnostih znotraj RD.

ribiška tekma za največjega krapa. V ribniku poleg večinskih krapov živi še kak som. Pred nedavnim je njihov član Munib Crnalić ujel soma (175 cm/37 kg) sredi belega dne.

Krapi so vseskozi dobro prijemali. O tem sem se prepričal ob obhodu jezera, kjer sem se na kratko ustavil pri znancu Juretu Ramovžu. V nekaj minutah sta z Ano ujela kar tri lepe krape, ki so tisto dopoldne našli zavetje pod vejami grmovja, a žal noben ni bil dovolj težak, da bi jima prinesel zmago. Manj sreče, kot na ščukijadi letos maja v Novem mestu, sta tokrat imela Vera Prijatelj in Bogdan Strupih, ki na ribiški piknik ob ribniku Šmartno prihajata redno vsako leto.

Po nekajurnem lovu se je na koncu izkazalo, da je najtežjega, 3,4 kg težkega krapa ujel Hasan Delić, druga je bila ribička Štefka Bizjan (3,33 kg), tretji pa Srečo Kandare (3,12 kg).

Ves čas je iz kuhinje prav omamno dišalo, zato sem moral pokukati še vanjo. Tri ekipe kuharjev so pripravljale vsaka svojo jed. S pripravami so začeli že dopoldan, tako da je vsak obiskovalec že proti

Pred ribiškim domom ribičev RD Medvode se je že dopoldan nabralo nekaj obiskovalcev, čeprav se je pravi piknik začel šele popoldan.

Jure Ramovž je na tekmi ujel kar nekaj krapov, med katerimi je tudi ta na fotografiji.

Znanca z Botrove ščuke, Vera Prijatelj in Bogdan Strupih, sta imela tokrat s krapji nekoliko manj sreče kot s ščukami v Novem mestu. Ribiškega piknika ob ribniku Šmartno se udeležujeta vsako leto.

Ribič Tone Škufca se je takole veselil pravkar ujetega krapa. Kaj pa bo pokazala tehtnica?

Marinko Šikman sicer najraje muhari, tokrat pa je lovil krape; enega je ujel in se nadejal še katerega.

Iz kuhinje je ves čas omamno dišalo. Krivci za to pa so bili (od leve): Jože Jutraž, Igor Jeraj, Vinko Igličar, Marko Koračin, Janez Zavec, Čiro Zvonar in Igor Jarc.

Marjan Ahčan: »Naša ribičija temelji predvsem na prostovoljstvu, ki ga je danes žal nekoliko manj, kot ga je bilo pred leti. Na žalost je manj tudi mladih in društvenega življenja kot takega. Moj moto je: Če si član nekega društva, potem temu društvu tudi nekaj daj!«

poldnevu lahko poskusil tradicionalno ponudbo z žara, odlične pečene postrvi ali pa divjačinski golaž, za katerega sta bila zadolžena nekdanji dolgoletni tajnik RZS Marko Koračin in Čiro Zvonar, oba člana RDM. Golaž sem tudi sam poskusil in bil je zares dober, še posebno, ker je bil dodatno začinjen s prigradami s sulčelova, ki mi jih je ob tej priložnosti povedal Marko Koračin. Posebno zanimiva je bila o sulcu, ki ni znal dobro ciljati.

V kratkem pogovoru ob ribiškem domu sem se zadržal z Marjanom Ahčanom, dolgoletnim predsednikom RD Vrhnika, Conskega odbora Ljubljana in funkcionarjem RZS. V primerjavi s prejšnjimi časi dandanes najbolj pogrēša prostovoljstvo, ki ga je bilo včasih med ribiči mnogo več, kot ga je zdaj. »Prav na tem sloni naša ribičija; brez udarništva in prostovoljnega dela ribičev, organiziranih v RD, danes naše ribištvo prav gotovo ne bi bilo to, kar je,« je še dodal. Marjan Ahčan že ve, kaj govori, saj je poleg številnih

Najboljši trije v tekmi na najtežjega krapa na ribniku Šmartno (z leve): Štefka Bizjan (drugo mesto; 3,33 kg), zmagovalec Hasan Delić (3,4 kg) z vnukom in tretji Srečko Kandare (3,12 kg).

priznanj RD in RZS za svoje dolgoletno delo leta 2006 prejel priznanje prostovoljec leta, ki ga vsako leto podeljuje Državni svet Republike Slovenije najzaslužnejšim posameznikom na tem področju.

Popoldan: ribiška veselica

Po končani tekmi sem ribiče in druge obiskovalce ob ribniku Šmartno prepuštil

Član uspešne kuharske ekipe Marko Koračin (nekdanji dolgoletni sekretar RZS) se je posebej posvetil pripravi divjačinskega golaža. V kratkem odmoru mi je povedal nekaj nadvse zanimivih anekdot s sulčelova, s katerim se strastno ukvarja. Posebno zanimiva je bila tista o sulcu, ki ni znal dobro naciljati vobler.

Ribiča ob ribniku Divjak, Nejc Voljč in Matic Krvina, sta bila edina, ki sta v vročem avgustovskem dnevu lovila krape. Pri tem sta imela precej uspeha, o čemer sem se prepričal tudi sam, saj je Matic v moji prisotnosti ujel lepega luskinarja.

Predsednik RD Vrhnika Marko Barišič poleg predsednikovanja najde čas tudi za ribolov. Čeprav pozna vse načine ribolova, se najraje ukvarja z muharjenjem na postrvi in lipana, pa tudi lovom ščuke in sulca.

Vladimir Mikec - Miki in Andrej Lupinc - Lupo sta vsestranska ribiča, predvsem muharja, in nekaj njihovih nasvetov sem si z veseljem zabeležil. Aktivna sta tudi pri delu RD in tudi ob tej priložnosti sta imela vsak svoje zadolžitve.

pestremu popoldanskemu in večernemu dogajanju ter se odpravil proti Vrhniki. Zvedel sem namreč, da tamkajšnji ribiči pripravljajo pravo ribiško veselico, zato sem preprosto moral še k njim.

Na prizorišče ob ribiškem domu v Sinji Gorici sem prispel precej prezgodaj. Da bi si skrajšal čas, sem jo mahnil peš do bližnjih ribnikov Stara opekarna. Ljubljano sem prečkal prek kovinske brvi, s katere se mi je odprl lep pogled na reko in kot že tolikokrat v podobnih okoliščinah vzbudil ribiško strast. V globoki, zeleno obarvani vodi sem že »videl« plavati linje, krape, podusti, sulce, lipane, postrvi ... Manjše klene sem tudi v resnici opazil, kako so plavali med vodnim rastlinjem ob bregu, ki pa so po zgledu svojih starejših in večjih sorodnikov že ob moji manjši neprevidnosti poiskali zavetje v globini.

Pri ribnikih v vročem avgustovskem dnevu ni bilo veliko ribičev.

Le ob največjem sta dva čakala krape. Matic Krvina in Nejc Voljč sta jih nekaj že ujela, sam pa sem bil priča ulovu borbenega luskinarja, pri čemer si je Matic moral pomagati tudi s čolnom, ki je za resen, večdnevni ribolov krapov nujno potreben, saj je zapetega krapa spraviti v podmetalko mimo vseh vej, ki štrlijo iz vode, praktično nemogoče drugače, kot da ribič odpluje ponj s čolnom in ga zajame na odprtem.

Ob ribičih bi se najbrž zadržal še precej dlje, saj je čas med zanimivim ribiškim razgovorom hitro mineval. A zvoki tonskega preizkusa gostujočega ansambla so me opozorili, da je začetek veselice že precej blizu in je morda pravi čas, da se vrnem na prizorišče.

Vrnil sem se ravno dovolj zgodaj, da sem se lahko na kratko pogovoril s predsednikom RD Vrhnika (RDV) Markom Barišičem, ki je imel ves čas polne roke dela. »Gre za tradicionalno prireditev, ki jo

prirejamo redno že od leta 1955. Trenutna ekonomska stvarnost je nekoliko slabša, zato so mnoga društva v okolici organizacijo podobnih prireditev opustila, mi pa še kar vztrajamo«, mi je povedal za začetek, potem pa sem pogovor hitro napeljal k ribam in Ljubljani. »Ljubljana je bogata s sulci in v delu naše RD jih imamo veliko, glede bele ribe pa bi bili veseli, če bi je bilo več. Natančne analize in podatkov o količini pravzaprav nimamo, saj se ribiči beličarji, predvsem zaradi težje dostopnosti do reke, usmerjajo bolj na ribnike. Pri ugotavljanju prisotnosti bele ribe si zato bolj pomagamo z opazovanjem drstišč in zimovališč. Od avtocestnega mostu navzdol imamo mešan revir, navzgor pa le salmonidni. Kakovost vode se tudi precej izboljšuje, posebno odkar poskusno obratuje čistilna naprava, je pa še nekaj težav, o katerih morda kdaj drugič,« je še dodal, potem pa sem ga moral prepustiti številnim opravilom, ki jih je imel tisti dan; kot tudi mnogi drugi člani RDV, ki vsako leto pomagajo pri izvedbi te veselice. Eden izmed njih je Vladimir Mikec - Miki, ki ga bralcem Ribiča ni treba posebej predstavljati, saj občasno obogati strani našega glasila z zanimivimi in poučnimi prispevki, predvsem s področja muharjenja in sulčelova. Je član UO RD Vrhnika, znotraj njega pa zadolžen za ekološka vprašanja.

Del bolj ali manj vsakoletne ekipe, ki pripravlja veselico (od leve): Vladimir Mikec, Boris Skubic, Marko Barišič, Rok Majer (čepi), Janez Šurca, Milan Ščepanovič, Zdravko Gadnjavec, Janez Ubit in Jože Vidmar.

Organizacija prireditev je zahtevna in naloge so bile natančno dodeljene. Na primer Janez Šestan in Stevo Pišek sta bila zadolžena za prometno ureditev in varnost, Tone, Jure in Marjan pa za dobrodošlico.

Kmalu po začetku se je prireditveni prostor pred ribiškim domom precej napolnil z obiskovalci. Večina jih prihaja vsako leto.

Precej zanimanja je bilo za srečelov. Nič čudnega, saj je ponujal veliko zanimivih ulovov. Tudi sam sem poskusil ujeti srečo ...

Na žalost ima na tem področju kar precej dela; nazadnje s poginom v Logašnici. Seveda pa tudi vihti muharico. »Muharjenje je pri nas naravnost fantastično. Lovimo postrv, lipana in seveda ščuko. Lovi se iz čolna, kar je za nas »ta stare« idealno. To še posebej velja, ko se pozimi odpravimo loviti sulca. Enostavno sedeš v čoln in se spustiš po reki, mečeš vabo levo in desno, ko pa te zazebe, prižgeš gorilnik in si pripraviš kavo ali čaj. Zelo enostavno, predvsem pa veliko lažje, kot prebijati se po bregu,« je dejal Vladimir in nobenega razloga ni, da mu ne bi verjel. Morda že letos to poskusim tudi sam, saj počasi lezem v kategorijo »ta starih«. Med razgovorom se nama je pridružil še en znani ribiški obraz. Andrej Lupinc - Lupo, član RDV, drugače pa snemalec na TV Slovenija, pa tudi pisatelj, muhar in še marsikaj (več o njem lahko preberete v Ribiču, 9/2014, str. 251). Kot vedno je tudi

tokrat pomagal pri izvedbi prireditve. Andrej je izvrsten muhar, ki poleg klasičnih muharskih rib, kot sta lipan in postrv, na muho lovi še mreene, podusti in klene. Nekaj nasvetov od njiju sem si takoj zabeležil v svojo muharsko beležnico.

Medtem se je prireditveni prostor že tako napolnil, glasba pa donela, da sem svoje sogovornike komajda še slišal. Še pred nekaj urami prazne mize so bile v dobršni meri zasedene, obiskovalci pa zelo raznoliki. Med je bilo njimi veliko družin, starejših in mlajših, večjih in manjših. Mladinci, sem slišal, pridejo pozneje, a se tudi zadržijo dlje. Razumljivo.

Dogajanje se je resno začelo in ker je vsak od mojih sogovornikov imel svoje zadolžitve, ki jih jemljejo zelo resno, sem se sam raje posvetil porciji čevapčičev, ki jih je pripravljala znani vrhniški somar Janez Šurca.

Ko sem zapustil ribiče in obi-

skovalce, je začel nastajati prvi mrak. Kolikor vem, se veselica po navadi zavleče še pozno v noč, za sodelujoče člane RDV pa še dlje. Znova se je pokazalo, da je ribičija, ne glede na to, da gre po eni strani za tiho dejavnost, ki se ji večina posveča v miru in sama, po drugi pa za požrtvovalno delo članov RD na področju ohranjanja ribjega življa v naših vodah, tudi za veselje in druženje s povsem neribiško populacijo in se tudi tako vključujemo v lokalno okolje, opozarjamo nase in na pomembnost našega dela. Obenem pridobimo še nekaj dodatnih sredstev, prepotrebnih za našo dejavnost.

Naj končam z besedami enega mojih sogovornikov: »Ribištvo gradijo požrtvovalni posamezniki!« Želim si, da bi bilo tako tudi v prihodnje in da bo takih posameznikov vedno več.

Lenart Levičar Bahtijari
lenart.bahtijari@t-2.net

Na lipana v oktobru

Oktober, obarvan z zlatimi jesenskimi barvami, je zadnji mesec, ko v prijetnih temperaturah še lahko uživamo v muharjenju. Lovopust postrvi nas zaradi prihajajoče drsti ne bo povsem prikrajšal za prijetno preživljanje časa ob reki in za vznemirjenja, ki jih ponuja muharjenje na lipana. Za lov lipana je zaradi njegove povečane aktivnosti prihajajoči čas pravzaprav najboljši.

Lipani deli svoj življenjski prostor s postrvjo, pri čemer ima svoja priljubljena in značilna mesta. Za razliko od postrvi ima raje mirnejše predele rek, kjer tok ni premočan in kjer je manj vrtinčenja vode. Lipan živi v majhnih jatah, ki jih ni vselej lahko določiti, a če najdete enega, jih je tam po navadi več. Zapet na trnku je srčen borec, največjo moč pa pokaže jeseni in vse tja do zime. Ko pridejo hladnejši dnevi, se lipani umaknejo v globlje predele rek in takrat ga je treba poiskati z obteženimi posnetki ličink.

Število muh, ki se pojavljajo na vodi, se zmanjšuje s prihodom jeseni. Ko konec oktobra padejo temperature, so tudi obdobja rojenja muh vse redkejša in krajša; potekajo od poznega popoldneva do prvega mraka. V toplejših obdobjih se pojavljajo enodnevnice, trzače (*chironomidae*) majhne prodnice iz rodu *leuctra* in za razliko od poletja manj kopenskih žuželk. Kadar rojenja ni, je treba lipana poiskati s posnetkom postranice, ki jih je dovolj vse leto in jih lipani prav radi pobirajo.

Običajna dolžina muharice za lov lipana je od osem do devet čevljev, razreda #3 do #4. Velikost muh za ta čas je od 18 do 22, navezati pa jih je treba na trnice, debeline od 0,1 do 0,08 mm.

Enodnevnica, ki jo najpogosteje srečujemo v oktobru, je *ephemerella ignita*, katere posnetek levinke

Lipan

Slika 1

Slika 1a

Slika 1b

je znamenita modrokrila zelenka oz. BWO. Pojavljajo se tudi *Chloroterpes picteti*, *Baetis rhodany* in

več vrst majhnih enodnevnice s skupnim angleškim ribiškim imenom Pale water. Na sliki 1 je par eno-

dnevnice *ephemerella ignita*; levo je samček z velikimi oranžnimi očmi. Da gre za fazo levinke, je mogoče prepoznati po sivih krilih. Desno je samička v fazi prelke s prozornimi krili. Roji modrokrilih zelenk so lahko zelo množični tudi v novembru, zato je posnetek te žuželke v muharski škatlici več kot potreben.

Med najuspešnejšimi posnetki so BWO (slika 1a), vezane v tehniki s padalcem (parašutom) in telesom iz oguljene fibre pavovega peresa, ki odlično posnema členke telesa. Oguljeno fibro lahko obarvamo v olivno ali rjavo za izdelavo posnetkov upehank (angl. spent), zadnje faze življenja enodnevnice, ko so odložile jajčeca in z razprtimi krili leže na vodni gladini. Zadnjih nekaj let je mogoče na tržišču dobiti tudi natisnjene fibre, a midva kljub temu dajeva prednost naravnim.

Belo ali vsaj svetlo krilo omogoča dobro vidljivost, zaradi česar lažje spremljamo pot muhe po rečnem teku in pravočasno odreagiramo na prijem. Muhe s padalcem imajo na vodni gladini značilen odtis, zelo podoben tistemu, ki ga na vodi naredi prava žuželka, tako da jih ribe brez zadržkov pobirajo tudi v mirni vodi, kjer imajo sicer dovolj časa za opazovanje podrobnosti in prepoznavanje prevare.

Slika 1b: Olivna puhovka CDC. Telo mora biti tanko in konično, izdelano iz finega plovnega kosminja (najboljši je propilen), ki

je dobro plovno in lahko na površini vode drži tudi trnek, dobro zadržuje sredstva za namaščenje. Razprt rep iz umetnih mikrofiber, ki so zelo obstojne, držijo muho v pravilnem položaju, vzporedno z vodno gladino. Pri tej muhi, ki je vezana brez mik (angl. no hackle) iz petelinjega peresa, rep prevzema vlogo stabilizatorja. Sivo CDC-pero s številnimi drobnimi dlačicami predstavlja na vodi veliko stično površino, zaradi česar odlično plava, ima pa tudi potrebno prosojnost, zaradi česar je enezamenljiv material za izdelavo kril.

Slika 2: Ličinka iz družine *Baetidae*. Zelo so razširjene v hitrih tokovih rek in imajo podolgovato telo, dolgo do 10 mm, prilagojeno za hitro plavanje.

Ličinke enodnevnice so pomemben del ribje hrane, še posebno, če se ribe zadržujejo pri dnu. V jeseni prevladujejo manjše ličinke iz družin *Baetidae* in *Ephemeralidae*. V času svojega razvoja se skrivajo v prodnatem dnu ali vodnem rastlinju, ko pa nastane čas njihove preobrazbe, zametki kril na oprsju potemniijo; ličinke zapustijo skrivališča in se podajo na (nevarno) pot proti vodni gladini. Nekatere tja odplavajo, nekatere pa jo skušajo doseči z lezenjem po kamnih, dokler ne dosežejo kopnega.

Slika 2a: Prirejena različica legendarne ajdovke (angl. pheasant tail). Zlasti pri majhnih posnetkih ličink obtežitev znatno spremeni njihovo obliko. V konkretnem primeru sva dodala v predel oprsja volframovo kroglico, ki majhnim posnetkom daje primerno težo. Poleg tega sva v oprsju uporabila tudi nekaj temno rdečega kosminja. Dobre rezultate daje tudi različica z oranžnim kosminjem v oprsju, ki jo je smiselno uporabiti, ko riba ni aktivna na površini.

Slika 2

Slika 2a

Slika 2b

Slika 3

Slika 3a

Slika 3b

Slika 2b: Olivna ličinka, vezana na trnku ločniku, s telesom iz fiber (angl. biots) večjega gosjega, puranovega ali pavovega letalnega peresa. Način vezave z omenjenimi fibrami daje zelo prepričljiv

učinek členkastega telesa. Obtežitev v oprsju je izdelana iz svinčene žice, noge (mike) so iz sivega petelinovega peresa, črn pokrov kril pa dopolnjuje videz zrele ličinke, ki se pripravlja k rojenju.

Tržače (*chironomidae*) (*slika 3*) pripadajo skupini dvokrilcev (*diptera*). Njihove ličinke in bube so pomemben del prehranske verige v stoječih in tekočih vodah. Pojavljajo se vse leto in celo pozimi, njihova gostota pa lahko doseže od 10.000 do 100.000 osebkov na kvadratnem metru, zaradi česar so glavna hrana lipanov in postrvi. Množično so zastopane predvsem v mirnejših delih rek, kjer je dno muljasto, najdemo pa jih tudi na višje ležečih vodah. Njihova običajna velikost je od 2 do 15 mm. Tanko in dolgo telo je podobno kot pri ličinki, tanke so tudi noge, pri čemer je prednji par najdaljši. Samčki imajo izrazite tipalke v obliki perjanice in »klešče«, s katerimi objamejo samico pri parjenju in jo zaščitijo pred tekmeči. Podobni so komarjem – zlasti samičke, ki nimajo pahljačastih tipalk –, a ne pikajo. Njihovo rojenje je lahko zares množično in takrat so kot oblak, dolg tudi več kot 30 m. Odrasli osebki živijo od nekaj dni do dva tedna, ves ta čas pa namenjajo razmnoževanju – nadaljevanju vrste.

Slika 3a: Odrasle tržače imajo en par ravno položenih kratkih kril, ki so lahko prozorna ali svetlo siva, samček in samička pa sta brez repa. Barva telesa je največkrat blede zelena, olivna ali črna. Posnetek ima telo izdelano iz črne vezne niti, porebrano s srebrno žičko, krila iz bleščede folije in mike iz peresa sivoprogastega seraka (grizly)

Pri posnetkih vzpenjačev (*slika 3b*) je pomembno, da le-ti v vodi zavzamejo pravi položaj. Na levi je posnetek s členkastim telesom, izdelan iz dveh fiber oguljenega pavovega peresa (bela in rjava črna, telo je lakirano), oprsje je iz fibre pavovega peresa, na vrhu pa je kroglica iz

belega deksiona. Vzpenjač na desni je zvezan na trnku ločniku s telesom iz kosminja, oprsje je iz olivno obarvane zajčje dlake. CDC-mike pomagajo, da je sprednji del posnetka nad vodo, telo pa potopljeno v njej. Če ga na mirnih tokovih vodimo pasivno ali z rahlimi potegi, ne bo ostal neopažen.

Slika 4: Mladoletnice rojijo praktično vse leto; v oktobru je največji poletaš (halesus radiatus), prav tako rojijo vrste iz družine *limnephilidae*, pa t.i. »peščeni« šaš (*rhyakofila dorsalis* – angl. sandfly), majhni črni šaši in več »mikro« šašev iz družine *Hydroptilidae*. Na fotografiji je *hydropsicha* s sivo rjavimi progami na krilih. Roji pozno popoldne in zvečer.

Slika 4a: Leskač (angl. marbled sedge). Krilo je izdelano iz hrbtnega peresa jerebice po metodi dr. Voljča, zaradi katere je muha zelo obstojna. Telo je iz policelona, ki muhi še dodatno pomaga k dobri plovnosti. Za noge sva uporabila CDC-pero.

Slika 4b: Posnetek šaša z dvojnimi zankastimi krili. Uporabila sva nezamenljiva CDC-peresa, vezana v dve zanki; prva je pri repu, kar podaljša muho in je videti kot krilo prave mladoletnice, druga pa je večja in drži muho na gladini. Telo je iz zajčje dlake, ki jih je preprosto izvleči na delu, kjer želimo posnemati noge (kar pripomore tudi k dobri plovnosti posnetka). Zelen zadek lahko posnema grozd jajčec, značilnih za februarkega zelenaša (angl. grannom). Jeseni majhna količina zelenega kosminja deluje dražeče in nase pritegne pozornost ribe.

Mladoletnice rojijo pod vejami dreves grmovja, ki visijo nad vodo, zato je treba posnetek vreči tja in uspeh je skoraj zagotovljen.

Slika 4

Slika 4a

Slika 4b

Slika 5

Slika 5a

Slika 5b

Slika 5: Postranica (*gammarus pulex*). Marsikdo jo imenuje sladkovodni raketec, v resnici pa postranice pripadajo redu *amphipoda*

in dosežejo dolžino 10 do 12 mm. Imajo usločeno, bočno sploščeno telo in veliko nožic, ki so stalno »v pogonu«, da bi tudi v

mirovanju zagotovile pretok vode in preskrbo škrg s kisikom. Telo je pri glavi debelejšje in se nekoliko tanjša proti zadnjemu delu. Ker so polprosojni, so skozi hitinski oklep dobro vidni njihovi notranji organi. Postranice se razmnožujejo večkrat na leto, pri čemer se samček oklene samičke in jo tako zaščiti pred konkurenco. Samička nosi jajčeca v zadnjem delu telesa in so zaradi oranžne barve prav dobro vidna skozi prosojno telo. Mlade postranice se izležejo popolnoma podobne odraslim osebkom, le da so mikroskopsko majhne. V času rasti večkrat odvržejo – zamenjajo hitinast oklep (eksoskelet) in po vsaki menjavi pridobijo na velikosti. Ker razen varovalne barve nimajo naravne zaščite pred plenilci, se po navadi skrivajo v vodnem rastlinju in so aktivnejši v mraku.

Slika 5a: Posnetek postranice, ki jo za potrebe muharjev veževa od leta 1994. Telo je izdelano v enem kosu iz svinca v obliki polmeseca. Zaradi svoje teže in oblike zlahka doseže dno, kar je eden od dejavnikov, zakaj se je ta posnetek tako uspešno izkazal na vseh vodah, ki jih poseljujejo postranice.

Noge so iz peresa jerebice. To pero zaradi črnih pikic daje vtis gibanja nog. Najuspešnejše barve posnetka so olivna, oranžna in peščena.

Slika 5b: Še en posnetek postranice, preprost za izdelavo. Zvezan je na trnku ločniku in obtežen s svinčeno žico. Za hrbtni del uporabljava folijo peščene barve, za telo in noge oranžno in olivno zeleno kosminje. Noge nastanejo tako, da z iglo izvlečemo posamezna vlakna iz telesa.

Besedilo, fotografije in posnetki muh:

Nadica in Igor Stancev

danicamk@t-home.mk

Prevedel: Igor Holy

Dvignjena naveza

Za uspešen ribolov krapov in njihovih velikih sorodnikov je navadno dovolj, če ribič pozna le dve ali tri uporabne naveze. Prav lahko pa se zgodi, da nenadoma povsem odpovejo v neznani in drugačni vodi ter pri ribolovu divjih in izbirčnih rib. Da se to ne bi zgodilo, je dobro poznati več navez, s katerimi se je mogoče prilagoditi različnim ribolovnim razmeram. Pri ribolovu velikih krapovcev je zelo pomembno, da ribič opazuje vodo in dogajanje v njej. Dostikrat se ribe ne prehranjujejo na dnu, ampak v višjih vodnih plasteh. V takem primeru bo prišla prav t. i. dvignjena naveza (angl. Zig Rig), ki jo opisujem v nadaljevanju prispevka.

Dvignjena naveza je razmeroma enostavna za izdelavo, a precej zahtevna za metanje, saj je končni del z utežjo, trnkom in vabo daljši kot pri drugih navezah. Z malo prakse boste osvojili tudi metanje in naveza vam bo dobro služila povsod, kjer se veliki krapovci, zlasti krapji, prehranjujejo v višjih vodnih plasteh. Pred ribolovom vedno preverite, če je dvignjena naveza sploh dovoljena, marsikje je namreč njena uporaba prepovedana.

Bistvo naveze je, da dvigne vabo z dna in proti gladini (proti sredini vodnih plasti). Je zelo učinkovita in z njo boste ujeli tudi največje ribe. V številnih revirjih ribe

Za izdelavo dvignjene naveze potrebujete cevko za poravnavo laksa, zatiče (štoperje), trnek, škarje, lebdeče bojlije (ali druge vabe, denimo navadno peno, umetne žuželke, Wazzup vabe), iglo za prebadanje bojlijev, pripravo za zategovanje vozlov, svinčeno utež z zaponko (lahko tudi poseben sistem za dvignjeno navezo, angl. Zig Rig System), laks ali finejši fluorokarbonski laks in vrtilke.

Odrežite od 30 cm do 1,5 m navadnega laksa (sam raje uporabljaj laks, saj je fluorokarbonski laks težji in hitreje tone). Od dolžine je odvisno, kako globoko (plitvo) boste lovili. S pomočjo običajnega vozla (angl. overhand knot) najprej izdelajte zanko.

navadno prijemljejo na dnu, je pa obdobje, ko so ribe višje in bližje gladini. Takrat se bo izkazala prav dvignjena naveza.

Vedno jo izdelamo iz navadnega laksa, ne vrvice, saj se le-ta pri metanju in ribolovu preveč zapleta. Uporabite lahko ▶

Odvečni laks odrežite s škarjami.

Z iglo prebadite bojli (uporabili smo tistega, ki v premeru meri 16 mm). Na čeljusti igle natakните lasek in nanj povežite bojli.

Položaj vabe utrdite z zatičem (štoperjem).

Na laks namestite trnek.

Zanko pretaknite skozi zaponko za hitro zapenjanje (*angl.* Quick Change Snap-Hook). Če želite, lahko nanjo povežete cevko za poravnavo vrvice.

Lahko uporabite tudi kombinacijo vabe in plute. V takem primeru je oddaljenost vabe od trnka malenkost večja, a še vseeno manjša kot pri mnogih drugih navezah.

Pri navezovanju trnka uporabite več zavojev, jaz sem jih deset, nekateri ribiči jih priporočajo celo šestnajst. Lasek (zaključni del naveze, na katerega je pritrjena vaba) naj bo pri dvignjeni navezi kratek. Vaba (v našem primeru bojlji) se mora skoraj dotikati zavoja trnka.

Na vrtilko navežite glavno vrstico (laks), kar storite s pomočjo Grinnerjevega vozla (korak ni prikazan na fotografiji). Na zaponko pritrdite svinčeno utež.

Dvignjena naveza je enostavna za izdelavo, a precej zahtevna za metanje. Ta večšina terja dobre priprave za met in nekaj vaje.

Obvezno uporabite cevko za poravnavo vrvice. Na laks lahko nataknete tudi cevko, ni pa nujno. Služila bo za lažje metanje in preprečevanje zapletanja laksa.

Takole je videti končni del dvignjene naveze s trnkom in vabo.

Na drugi strani laksa izdelajte zanko, kar storite z običajnim vozlom. Pred izdelavo vozla laks obvezno navlažite. Izdelavo zanke končajte s potegom priprave za zategovanje vozlov. Pri zategovanju uporabite primerno silo.

Dvignjena naveza je pripravljena za ribolov.

Pri dvignjeni navezi lahko uporabite tudi različne vabe iz umetnih mas, denimo penaste kroglice Wazzup.

Po mojem mnenju je dvignjena naveza odlična za ribolov srednje velikih krapov. Sem in tja vas bo s prijemom razveselil tudi kateri izmed večjih osebkov.

Dvignjeno navezo lahko s pridom izkoristite pri ribolovu vseh večjih krapovcev, denimo rdečeperk, rdečekov in tudi linjev.

Stiliziran prikaz delovanja dvignjene naveze.

Dvignjena naveza se ne izkaže na revirjih, kjer so na dnu večje ovire.

Za pravilen met dvignjene naveze se je treba potruditi. Pred metanjem končni del z vabo položite na trdo podlago brez ovir, denimo na blazino za odpenjanje rib ali na pokrov vedra.

Pri ribolovu z dvignjeno navezo so prijemi zelo močni. Vedno bodite pripravljene na zateg.

tudi finejši fluorokarbonski laks, čeprav je težji. Ko boste metali daljše dvignjene naveze, denimo dolžine dva metrov, vam svetujem, da pred metom končni del naveze s trnkom in vabo postavite na blazino za odpenjanje rib ali v vedro za mešanje krmila. Tako se ne bo zapelela v travo ali tla, ko boste zamahnili z ribiško palico.

Pri dvignjeni navezi uporabljamo le kratke laske za pritrditev boljja, kar poveča uspešnost pri zaseku ribe. Bojli

naj bo tako blizu trnka, da se ga skoraj dotika. Svetujem tudi, da vedno lovite s samo izjemno ostrimi trnki, ki naj bodo pri dvignjeni navezi lahki in manjši. Navezo lahko izdelate na različne načine, v nadaljevanju opisujem le enega izmed njih. O drugih načinih izdelave lahko več preberete na svetovnem spletu. Tam je veliko uporabnih videoposnetkov, ki vam bodo olajšali morebitne začetniške težave. Dober prijem vam želim!

*Besedilo in fotografije: Radek Filip
Prevedel: Jure Ušeničnik*

● V SPOMIN

Franc Polanc (1933–2015)

Vsako slovo je težko, če pa se poslavljaš od človeka, s katerim si prijateljaval dolga leta, je slovo še težje.

Nepričakovano nas je zapustil dolgoletni član, častni član, dolga leta vodja ribočuvajske službe, eden glavnih akterjev pri izgradnji ribnikov Prilozje in vsa leta med nami vedno pripravljen poprijeti za delo ter pomagati z nasveti ter modrostjo, ki jo je nabiral vse življenje.

V naše vrste je prišel leta 1974 iz Laškega. Po opravljenem čuvajskem izpitu leta 1982 je nadvse uspešno in zvesto opravljal ter vodil ribiško čuvajsko službo celih dvajset let. Leta 2005 je bil imenovan za častnega člana RD Metlika. Neizmerna ljubezen do rib, ribolova in narave ga je zapisala v naša srca in spomine.

Še zadnjič se mu za vse, kar je storil za RD Metlika in za vsa skupaj preživeta leta, iskreno zahvaljujemo in se poklanjamo njegovemu spominu.

RD Metlika

Jesenski ribji piknik

V juniju smo v sodelovanju z RD Barje uspešno pripravili ribji piknik v prijetnem okolju njihovega ribiškega doma ob Ljubljani. Zato smo se odločili, da skupaj pripravimo tudi jesenski ribji piknik, na katerem je Gojko Škorič pripravil tri zanimive ribje jedi iz rib iz Ljubljanice, ki jih v tokratni številki našega glasila predstavljamo tudi bralcem. Prva je gosta ribja juha (čorba po domače), druga so pečene zelenike na žaru z zeleno omako, tretja pa kotleti platnic, klenov, podusti in ščuk, pečeni na žaru po ribiško s prelivom.

Ribja čorba iz krapov in drugih rib iz Ljubljanice z ajdovimi žličniki

Za pripravo goste ribje juhe za deset oseb potrebujemo:

- ribjo osnovo
- 2,5 kg krapov in drugih rib
- 20 dag pancete
- pol kilograma čebule
- 15 dag česna
- pol kilograma sveže rdeče paprike
- 5 dag paradižnikove mezge
- eno kavno žličko mlete rdeče paprike
- 8 dag ingverja
- lupina polovice neškropljene limone
- sok ene limone
- olivno olje
- 0,5 l belega vina
- 0,3 g žafranike
- sol

Ribja čorba iz krapov in drugih rib iz Ljubljanice z ajdovimi žličniki

– poper

Za pripravo ajdovih žličnikov potrebujemo:

- 20 dag ajdove moke
- 10 dag navadne bele moke, tip 400
- 3 jajca
- mleko ali vodo po potrebi
- sol

Na olivnem olju prepražimo sesekljano čebulo, dodamo sesekljan česen in drobno narezano panceto. Vse skupaj dušimo deset minut. Dodamo drobno nasekljan ingver in rdečo papriko, narezano na rezine, ter svež

paradižnik, narezan na kocke. Vse skupaj dušimo. Ko je paprika zmešana, dodamo paradižnikovo mezgo, eno kavno žličko paprike v prahu ter nadaljujemo z dušenjem. Dodamo belo vino ter liter ali dva vode, še bolje je, če imamo ribjo osnovo. Pustimo, da zavre. Dodamo cele, očiščene ribe. Nato dodamo še žafraniko, posolimo in popopravimo in pustimo, da naprej vre. Ko je riba kuhana, jo vzamemo iz juhe in očistimo kosti. Potem meso damo nazaj v juho, ki naj vre naprej. Dodamo še nasekljano lupino polovice neškropljene limone in sok ene limone.

Med tem, ko smo kuhano ribo vzeli iz juhe, pripravimo ajdove žličnike.

Moko, jajca in mleko ali vodo zmešamo, da dobimo gosto maso – testo, da lahko z žlico oblikujemo cmočke, ki jih damo kuhat v juho.

Pečene zelenike z omako

Pečene zelenike z omako

Za pripravo jedi za deset oseb potrebujemo:

- 2 kg rib
- za omako potrebujemo:
 - šopek melise (listi)
 - šopek peteršilja
 - šopek drobnjaka
 - koper
 - 100 g creme fraiche ali kisle smetane
 - 150 g majoneze
 - 100 g grškega jogurta
 - sok pol limone
 - kavno žličko sladkorja
 - sol
 - poper

Omako pripravimo tako, da melisine liste, peteršilj, drobnjak, koper damo v mešalnik, dodamo creme fraiche ali kisló smetano, majonezo, grški jogurt, kavno žličko sladkorja, limonin sok in vse dobro premešamo. Potem damo omako za nekaj časa na hladno.

Ribe očistimo in spečemo na žaru. Poleg ponudimo omako, s katero jih prelijemo, zraven pa postrežemo še kuhano zelenjavo in pečen krompir.

Ob tej jedi priporočamo belo suho vino.

Pečeni kotleti rib iz Ljubljanice v omaki po receptu starega ribiča

Za pripravo jedi za deset oseb potrebujemo:

- 2 do 3 kg rib
- pol kilograma čebule
- 5 dag česna
- 1,5 dl olivnega olja
- 8 dag kaper

Pečeni kotleti rib iz Ljubljanice v omaki po receptu starega ribiča

- 10 dag črnih oliv
- 15 dag paradižnika
- eno olupljeno limono, narezano na majhne kocke,
- 2 dl belega suhega vina
- sok pol limone
- peteršilj
- rožmarin
- sol
- poper

Najprej pripravimo omako. V ponev damo olivno olje, dodamo na lističe narezano čebulo in dušimo, da postekleni. Dodamo na lističe narezan česen, na kockice narezan paradižnik, kape, rožmarin, črne olive, ki jim poprej odstranimo koščice, posolimo in popopravimo, zalijemo z belim vinom ali vodo in kuhamo. Med kuhanjem dodamo limonin sok. Kuhamo približno deset minut in proti koncu dodamo na kocke narezano limono. Potem omako odstavimo in pripravimo ribe.

Ribe očistimo, narežemo na kotlete in posolimo. Narezane kotlete povaljamo v ajdovi moki (lahko tudi v koruzni ali navadni beli). V ponvi segrejemo olje in jih popečemo. Pečene ribe položimo v pekač in prelijemo s pripravljeno omako. Damo v pečico, ki smo jo poprej segreti, in pečemo deset minut na 180 °C. Na koncu po vrhu potresemo še sesekljan peteršilj in ponudimo.

Zraven postrežemo kuhan krompir z zeliščnim maslom.

Ob tej jedi priporočamo cviček ali suho rdeče vino.

Borut Jerše

Ribiška družina: **Voglajna**
 Voda (revir): **Slivniško jezero**
 Vrsta ribe: **amur**
 Dolžina (cm); teža (kg): **113 cm; 22,4 kg**
 Način lova in vaba: **talni ribolov, koruza**
 Datum ulova: **30. avgust 2015**
 Ujel: **Boris Verbič**
 Naslov: *

Ribiška družina: **Koroška**
 Voda (revir): **Drava, revir II**
 Vrsta ribe: **ščuka**
 Dolžina (cm); teža (kg): **117 cm; 12,5 kg**
 Način lova in vaba: **vijačenje**
 Datum ulova: **13. september 2015**
 Ujel: **Nejc Grudnik**
 Naslov: **Dravograd**

Ribiška družina: **Radlje**
 Voda (revir):
 Vrsta ribe: **ščuka**
 Dolžina (cm); teža (kg): **100 cm; 7,5 kg**
 Način lova in vaba: **vijačenje, silikonska ribica**
 Datum ulova: **12. september 2015**
 Ujel: **Mihael Turner**
 Naslov: *

Ribiška družina: **Ruše**
 Voda (revir): **Drava III**
 Vrsta ribe: **krap**
 Dolžina (cm); teža (kg): ***; 12 kg**
 Način lova in vaba: **talni ribolov, koruza**
 Datum ulova: **15. junij 2015**
 Ujel: **Milan Radosavljevič**
 Naslov: *

Ribiška družina: **Radlje**
 Voda (revir): **Drava, revir 3 – Vuhred**
 Vrsta ribe: **krap**
 Dolžina (cm); teža (kg): **76 cm; 14 kg**
 Način lova in vaba: **talni ribolov, koruza**
 Datum ulova: **22. julij 2015**
 Ujel: **Jožef Belina**
 Naslov: **Prevalje**

Ribiška družina: **Ljubno**
 Voda (revir): **ribnik Ljubno**
 Vrsta ribe: **šarenka**
 Dolžina (cm); teža (kg): **67 cm; 3,7 kg**
 Način lova in vaba: **muharjenje, potezanka**
 Datum ulova: **11. avgust 2015**
 Ujel: **Jaka Kolenc Verbič**
 Naslov: *

Ribiška družina: **Koroška**
 Voda (revir): **Drava, revir I.**
 Vrsta ribe: **smuč**
 Dolžina (cm); teža (kg): **80 cm; ***
 Način lova in vaba: **vijačenje, vobler**
 Datum ulova: **14. junij 2015**
 Ujel: **Miha Lečnik**
 Naslov: **Ravne na Koroškem**

Ribiška družina: **Celje**
 Voda (revir): **Šmartinsko jezero**
 Vrsta ribe: **amur**
 Dolžina (cm); teža (kg): **104 cm; 10 kg**
 Način lova in vaba: **talni ribolov, koruza**
 Datum ulova: **26. julij 2015**
 Ujel: **Ferdinand Mestnik**
 Naslov: **Slovenske Konjice**

Ribiška družina: **Novo mesto**
 Voda (revir): **Krka, K3**
 Vrsta ribe: **ščuka**
 Dolžina (cm); teža (kg): **98 cm; 8 kg**
 Način lova in vaba: **vijačenje, blestivka**
 Datum ulova: **2. september 2015**
 Ujel: **Rok Kotnik**
 Naslov: **Dolenjske Toplice**

Priporočilo, kolikšne naj bi bile minimalne mere trofejnih rib, je bilo objavljeno v **Ribiču, 4/2006**, najdete pa ga tudi na spletni strani Ribiške zveze Slovenije: <http://www.ribiska-zveza.si/ribolov/pogosta-vprasanja>.

Slovo od poletja (foto anja)